

A child in a dark bunker hallway, holding a flashlight that illuminates the brick walls and floor. The child is silhouetted against the light from the flashlight. The walls are made of rough, aged bricks, and the floor is uneven and dark. The overall atmosphere is mysterious and historical.

24 | 05 | 25
BUNKERDAG

PROGRAMMA

1 dag per jaar alle bunkers open

DIVERSE LOCATIES LANGS DE NEDERLANDSE KUST
VAN 10:00 - 17:00 UUR | [BUNKERDAG.NL](https://bunkerdag.nl)

INHOUD

SCHIERMONNIKOOG	8
AMELAND	10
VLIELAND	11
KORNWERDERZAND	12
DEN HELDER	14
JULIANADORP	16
ALKMAAR	16
BERGEN	17
EGMOND AAN DEN HOEF	18
EGMOND AAN ZEE	19
WIJK AAN ZEE	20
IJMUIDEN	22
NOORDWIJK	24
KATWIJK	26
VALKENBURG	26
LEIDEN	27
WASSENAAR	28
DEN HAAG	28
DEN HAAG/YPENBURG	31
RIJSWIJK	33
'S-GRAVENZANDE	35
HOEK VAN HOLLAND	38
DORDRECHT	40
STRIJENSAS	42
OOSTVOORNE	43
HELLEVOETSLUIS	44
OUDDORP	46
BURGH-HAAMSTEDE	50
DISHOEK	51
ZOUTELANDE	54
MIDDELBURG	55
VLISSINGEN	56
LEWEDORP	57
GROEDE	58

DE ATLANTIKWALL

Langs de Nederlandse kust zijn nog veel sporen te vinden van de Tweede Wereldoorlog. De bunkers, gebouwd als onderdeel van de Atlantikwall, springen het meest in het oog. Normaal zijn deze fascinerende betonnen kolossen gesloten voor publiek, maar op zaterdag 24 mei 2025 van 10:00 tot 17:00 uur zijn de bunkers van Zeeland tot en met de Waddeneilanden voor één dag samen open.

Uit angst voor een geallieerde invasie besloten de Duitsers eind 1941 tot de aanleg van de Atlantikwall. Deze 5.200 kilometer lange verdedigingslinie liep van de Noordkaap tot de Golf van Biskaje en bestond uit steunpunten die gevormd werden door bunkers, kust- en veldbatterijen, radarinstallaties, tankgrachten, tankwallen, mijnevelden en versperringen.

De aanleg van de Atlantikwall heeft een enorme invloed gehad op het leven van bewoners in onze kuststreek. De bezetter liet grote delen van dorpen en steden ontruimen waardoor meer dan 300.000 mensen gedwongen werden hun huizen te verlaten en elders onderdak te vinden. Voor het verkrijgen van vrij schootsveld en de aanleg van bunkers en hindernissen werden ook nog eens 15.000 gebouwen gesloopt. Samen met de overige restanten van de Atlantikwall vormen zij de zichtbare getuigen van de ingrijpende gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden.

Many traces of the Second World War can still be found along the Dutch coast. The many bunkers, built as part of the coastal defence and fortification, the Atlantic Wall, are perhaps the most notable. These fascinating concrete giants are normally closed to the public but on Saturday May 24 2025 from 10:00 AM to 5:00 PM, various bunkers from Zeeland up to the Wadden Islands will be open together during Bunker Day!

Germany started as early as 1940 building fortifications along the western European coast. The term 'Atlantic Wall' or 'Neue Westwall' as the line was first known, was not yet being used. The battlements were primarily built for the defence of the most important harbour entrances in The Netherlands; IJmuiden, Rotterdam and Vlissingen. It occurred to the German forces at that time that the coastal defences could also potentially play an important role in an invasion of England by providing cover for the invading fleet. However, an invasion was never realised as Germany was defeated in the airborne offensives above England.

The construction of the Atlantic Wall has had a profound effect on inhabitants in the coastal area of The Netherlands. Large sections of this region were declared no-go zones and 300,000 people were forced to evacuate.

BUNKERDAG

WELKOM OP BUNKERDAG

Vandaag openen bunkers langs de hele Nederlandse kust hun deuren om de verhalen van bezetting, strijd en vrijheid tot leven te brengen. Niet alleen staan we stil bij 80 jaar bevrijding, maar we vieren ook de 10de editie van Bunkerdag – een feestelijke mijlpaal!

In dit programmaboekje vind je een overzicht van alle locaties die meedoen. Houd voor de meest actuele informatie, programma-updates en wijzigingen de website in de gaten: www.bunkerdag.nl. We wensen je een indrukwekkende en inspirerende Bunkerdag!

Today, bunkers along the entire Dutch coast open their doors to bring the stories of occupation, struggle and freedom to life. Not only do we commemorate 80 years of liberation, we also celebrate the 10th edition of Bunker Day – a festive milestone!

This program booklet provides an overview of all participating locations. For the most up-to-date information, program updates and any changes, keep an eye on the website: www.bunkerdag.nl. We wish you an impressive and inspiring Bunker Day!

TICKETS

Om tijdens Bunkerdag de deelnemende bunkers te bezoeken heb je een ticket nodig. Met je Bunkerdag-ticket heb je de hele dag toegang tot alle deelnemende locaties: ideaal om meerdere plekken te ontdekken en het verhaal van de Atlantikwall van dichtbij te beleven.

Let op: neem zowel contant geld als je pinpas mee. Op diverse locaties kun je enkel contact betalen of juist alleen met pin.

To visit the participating bunkers during Bunker Day, you need a ticket. With your Bunker Day ticket, you have access to all participating locations all day long: ideal for discovering multiple places and experiencing the story of the Atlantic Wall up close.

Please note: bring both cash and your debit card. At various locations, you can only pay in cash or only by debit card.

Bunkerdag ticket (13+)	€7,50
Kinderticket (4-12 jaar)	€4,00
Kinderen 0-3 jaar	gratis

Veteranen krijgen op vertoon van hun veteranenpas gratis toegang.

Bunker Day ticket (13+)	€7.50
Child ticket (4-12 years)	€4.00
Children 0-3 years	free

Veterans get free entry on presentation of their veteran pass.

SURVIVALGIDS

Sommige bunkers van de Atlantikwall zijn ingericht als museum. Daardoor zijn ze goed toegankelijk, netjes en schoon. Een ander deel van de bunkers is normaal gesloten voor publiek en minder goed toegankelijk. Gebruik deze kleine survivalgids om Bunkerdag goed door te komen:

As many Atlantic Wall bunker locations as possible are open to the public on Bunker Day. Some of them have been converted into museums and are, as such, suitably accessible, neat and clean. Many of the other participating locations are normally closed to the public or otherwise less accessible, being protected roosting sites for bats, (partly) flooded or buried under sand. That's why we put together the following Bunker Day survival guide:

Trek stevige (waterdichte) schoenen aan waarmee je goed door los zand en modder kan lopen.

Wear suitable shoes: we mean sturdy shoes that are good for walking through loose sand and mud, and even water.

Trek kleding aan waarmee je kunt klimmen en klauteren en die ook vies mag worden.

Wear suitable clothing: Some visits require a bit of climbing and clambering.

Neem je zaklamp mee. In sommige bunkers is het licht sinds de Tweede Wereldoorlog niet meer aan geweest.

Don't forget your torch, some of the bunkers haven't been lit since World War II.

Bescherm jezelf tegen teken in het hoge gras, struikgewas en de bossen door een lange broek en kleding met lange mouwen aan te trekken.

Be on the alert for ticks! Long trousers and long-sleeved shirts are recommended.

WORD VRIJWILLIGER BIJ EEN BUNKER STICHTING

Het aantal vrijwilligers neemt af en vele bunker stichtingen in Nederland hebben te maken met een groot tekort. We zijn hard opzoek naar nieuwe vrijwilligers! Kom je helpen?

Heb jij een passie voor geschiedenis, gastvrijheid of ben je gewoon heel handig? Sluit je aan bij een van de vele bunker stichtingen en draag bij aan het behoud van een uniek stuk cultureel erfgoed.

Of je nu handig bent met je handen, graag rondleidingen geeft of kunt helpen tijdens openingsdagen achter de kassa; we zijn op zoek naar jou! Je wordt onderdeel van een betrokken en enthousiaste groep vrijwilligers.

Mensen met uiteenlopende achtergronden, maar één gezamenlijk doel: bunkers behouden en hun verhalen delen. Bunkers zijn tastbare herinneringen aan een verleden dat ons veel te leren heeft. Door jouw inzet zorg je ervoor dat dit erfgoed behouden blijft voor volgende generaties. Je bijdrage is waardevol!

Klinkt dit als iets voor jou? Of je nu één dag per maand kunt helpen of vaker beschikbaar bent – alle hulp is welkom! Neem contact met ons op en ontdek hoe jij je steentje kunt bijdragen. www.bunkerdag.nl of info@bunkerdag.nl

80 JAAR BEVRIJDING

In 2025 herdenkt Nederland 80 jaar bevrijding van de Duitse bezetting tijdens de Tweede Wereldoorlog. Op 5 mei 1945 kwam er na vijf lange jaren van onderdrukking, angst en strijd een einde aan de oorlog voor Nederland. De bevrijding betekende niet alleen de terugkeer van vrijheid, maar ook het begin van wederopbouw en herstel. Tachtig jaar later staan we stil bij de offers die zijn gebracht, hoe kostbaar vrijheid is en vieren we de vrijheid waarin we vandaag mogen leven. Vrijheid is niet vanzelfsprekend – het is iets om te koesteren en te beschermen.

Tijdens Bunkerdag komt de geschiedenis tot leven en vieren we samen 80 jaar vrijheid. Op bijzondere en unieke locaties langs de kust openen bunkers en ontdek je verhalen van oorlog, bezetting én bevrijding. Bekijk films vol historische beelden, bezoek tentoonstellingen en exposities over de bevrijding in verschillende regio's en ontmoet re-enactors die het leven van soldaten en burgers in oorlogstijd en tijdens de bevrijding tot leven brengen. Met een indrukwekkende verzameling oude legervoertuigen, muziek uit de jaren '40 en boeiende verhalen uit de streek, waan je je even terug in 1945.

Benieuwd waar tijdens Bunkerdag extra veel te beleven is rondom 80 jaar bevrijding? In het programmaboekje herken je deze locaties aan het label **VIER DE VRIJHEID** – dé plekken met speciale activiteiten rond de bevrijding van Nederland.

In 2025, the Netherlands will commemorate 80 years of liberation from German occupation during World War II. On 5 May 1945, after five long years of oppression, fear and struggle, the war came to an end for the Netherlands. The liberation not only meant the return of freedom, but also the beginning of reconstruction and recovery. Eighty years later, we reflect on the sacrifices that were made, how precious freedom is and celebrate the freedom in which we are allowed to live today. Freedom is not something to be taken for granted - it is something to be cherished and protected.

During Bunker Day, history comes to life and we celebrate 80 years of freedom together. At special and unique locations along the coast, bunkers open and you can discover stories of war, occupation and liberation. Watch films full of historical images, visit exhibitions about the liberation in various regions and meet re-enactors who bring the lives of soldiers and civilians in wartime and during the liberation to life. With an impressive collection of old army vehicles, music from the 1940s and fascinating stories from the region, you will feel like you are back in 1945.

*Curious about where there is extra to experience during Bunker Day around 80 years of liberation? In the program booklet you will recognize these locations by the label **VIER DE VRIJHEID** – the places with special activities around the liberation of the Netherlands.*

Kom ook in beweging voor vrijheid en democratie

Geloof jij in een samenleving waar iedereen in vrijheid kan leven? Waar onderlinge verschillen niet leiden tot uitsluiting, maar tot dialoog? Geloof jij in leven zonder oorlog en onderdrukking, jezelf vrij kunnen uiten en vrij bewegen in de samenleving. Het betekent ook vrijheid om te zijn wie je bent en respect hebben voor de vrijheid van anderen. Om dit te bereiken steunt Vfonds jaarlijks meer dan 200 projecten, van activiteiten rond 4 en 5 mei, het lustumjaar '80 jaar vrijheid', maar ook innovatieve educatie projecten, theatervoorstellingen en tentoonstellingen.

Wil jij helpen Nederland in beweging te brengen voor vrijheid en democratie? Kijk dan op **Vfonds.nl**

Start Bunkerdag bij Bunkermuseum Schlei. Alleen hier kun je een ticket kopen.

Start Bunker Day at Bunker Museum Schlei. Only here you can buy a ticket.

1 BUNKERMUSEUM SCHLEI EN AGGREGAATBUNKER

Prins Bernhardweg 4
GPS: 53.496016, 6.185899

Bunkermuseum Schlei diende in de oorlog als communicatiecentrum. De gegevens van radar- en radiosignalen werden hier verzameld en doorgegeven aan de Luftwaffe, die gesignaleerde geallieerde vliegtuigen met jagers probeerde te onderscheppen. Deze bunker is nu ingericht als museum waar je meer leert over de Tweede Wereldoorlog op Schiermonnikoog.

De aggregaatbunker verzorgde de elektriciteit bij stroomuitval. Het museum heeft een aggregaat weten aan te schaffen van hetzelfde type dat hier tijdens de Tweede Wereldoorlog heeft gestaan.

The museum bunker was used as a communications post. Radar information and intercepted radio transmissions were passed on from here to the

Luftwaffe, whose fighter planes were subsequently able to target the discovered allied aircraft. This bunker is now set up as a museum where you learn more about the war history on Schiermonnikoog.

The generator bunker provided electricity during power failures. The museum was able to procure a generator of the same type as the one that was originally used in WWII. The bunker is otherwise fully equipped.

FIETS EXCURSIE NAAR DE BATTERIE

Onder leiding van een gids wordt er een excursie naar de Batterie Stelling georganiseerd. Tijdens de Tweede Wereldoorlog was dit de grote geschutstelling op het eiland.

De fiets excursie start om 15:00 uur bij het Bunkermuseum Schlei en duurt 1,5 uur. Neem een eigen fiets mee!

A bike excursion to the Batterie Stelling is organized, let by a guide. During the Second World War, this was the largest gun emplacement on the island.

The bike excursion starts at 15:00 at the Bunkermuseum Schlei and lasts 1.5 hours. Bring your own bike!

2 MUNITIEBUNKER

Hoek Westerhofpad en Bospad
GPS: 53.494131, 6.153844

Tijdens de Tweede Wereldoorlog was er een Duitse bezettingsmacht op Schiermonnikoog van ongeveer 600 soldaten. Er werd een bunkerdorp aangelegd dat bestond uit bunkers, radarinstallaties, luchtafweergeschut en gecamoufleerde barakken. Aan de buitenkant van deze munitie-opslag voor het afweergeschut is de originele camouflage nog zichtbaar.

The German troops occupying Schiermonnikoog during WWII totalled about 600 men. There was even a whole village at the end of the Prins Bernhardweg, consisting of bunkers, radar installations, anti-aircraft batteries and camouflaged barracks. This bunker contained the ammunition for the anti-aircraft weapons. You can still see the original camouflaging on the outside walls.

EXPOSITIE 80 JAAR BEVRIJDING SCHIERMONNIKOOG

In het Bunkermuseum Schlei is de expositie "80 jaar bevrijding Schiermonnikoog" te zien.

Aan de hand van voorwerpen, kranten uit die tijd, posters, foto- & film materiaal, kaarten en verslagen uit die tijd wordt dit in beeld gebracht. Daarnaast worden ook vele artikelen tentoongesteld, zoals bevrijdingstegels, mokken, schildjes, etc.

The exhibition "80 years of liberation Schiermonnikoog" can be seen at Bunkermuseum Schlei. This exhibition is illustrated by means of objects, newspapers from that time, posters, photo & film material, maps and reports from that time. In addition, many articles such as liberation tiles, mugs, shields, etc. are also exhibited.

WANDELING DOOR DE SCHLEI STELLING

Wandel mee met een gids door het prachtige natuurgebied. Bezoek bunkers die normaal gesproken niet toegankelijk zijn. Ook zie je loopgraven, flakstellingen en andere zachte sporen van de Schlei Stelling.

De wandelingen starten om 11:30 uur en 13:30 uur bij het Bunkermuseum Schlei en duren ongeveer 1 uur.

Join the guide for a walk through the beautiful nature reserve. Visit bunkers that are normally not accessible. You will also see trenches, flak positions and other soft traces of the Schlei Stelling.

The walks start at 11:30 and 13:30 at the Bunkermuseum Schlei and last about 1 hour.

3 WASSERMANNBUNKER

Cornelis Visserpad
GPS: 53.487239, 6.181687

De Duitsers bouwden op het hoogste duin een bunker. Op de bunker zou de radar Wassermann komen te staan, die zo' 40 meter hoog was. Toen de bunker uiteindelijk in 1943 klaar was, bleek dat de radar mast door de snelle radar ontwikkelingen verouderd was en is daarom niet meer geplaatst.

Tip: klim op de bunker en geniet van het mooie uitzicht.

The Germans built a bunker on the highest dune. The Wassermann radar, which was about 40 meters high, was to be placed on the bunker. When the bunker was finally finished in 1943, it turned out that the radar mast was outdated due to the rapid radar developments and was therefore no longer placed.

Tip: Climb the bunker and enjoy the beautiful view.

AMELAND

1 BUNKERMUSEUM AMELAND

Oranjeweg 65

GPS: 53.448509, 5.617310

Dit museum is te vinden in de duinen ten westen van de vuurtoren in Hollum. Het is een voormalige keukenbunker. In het eerste gedeelte staat een kunstwerk van Jes van der Bijl waarmee alle oorlogsslachtoffers worden herdacht. Verderop in de bunker worden vondsten tentoongesteld en hoor je verhalen van Amelanders die de oorlog hebben meegemaakt. In de laatste ruimte worden via een diorama beelden van de oorlog op het eiland in chronologische volgorde getoond.

The bunker museum on Ameland can be found in the dunes to the west of the lighthouse in Hollum. In the first section, an artwork by Jes van der Bijl commemorates all war victims. In the middle part visitors are transported back to the war in a room filled with special finds, performances and stories of Ameland residents who experienced the war first hand. In the last space, images of the war on the island are shown in chronological order on a diorama.

EXPOSITIE

De expositie 80 jaar bevrijding is een tijdelijke tentoonstelling, te zien in het Bunkermuseum en het Maritiem Centrum Abraham Fock aan de Oranjeweg in Hollum.

The exhibition 80 years of liberation is a temporary exhibition, on display in the Bunker Museum and the Maritime Center Abraham Fock on the Oranjeweg in Hollum.

OORLOGSVERRHALEN VERTELD

In het Bunkermuseum worden doorlopend verschillende oorlogsverhalen verteld, tussen 11:00 en 16:00 uur.

Various war stories are told continuously in the Bunker Museum, between 11:00 and 16:00 pm.

BUNKEREXCURSIE

De excursie "Verborgen bunkers" voert langs diverse bunkers op West-Ameland. Onder begeleiding van de deskundige gids ontdekt men de bijzondere Tweede Wereldoorlog geschiedenis op Ameland. Een prachtige fietstocht vol bijzondere verhalen en weetjes. Tijdens de excursie kun je de bunkers bezoeken.

Starttijden: 11:00 en 14:00 uur.

Verzamelen bij Bunkermuseum Ameland. Neem je fiets mee!

The excursion "Hidden bunkers" takes you past various bunkers on West-Ameland. Accompanied by the guide, you will discover the special World War II history on Ameland. A beautiful bike ride full of special stories and facts. During the excursion you can visit the bunkers.

Starting times: 11:00 and 14:00 hr.

Collect at Bunker Museum Ameland. Bring your bike!

RE-ENACTMENT

De Kriegsmarine (de Duitse zeemacht van 1935 – 1945) zal worden nagespeeld tijdens Bunkerdag.

The Kriegsmarine (the German naval force from 1935 - 1945) will be reenacted during Bunker Day.

VLIELAND

1 BUNKERMUSEUM WN12H

Kantonierspad 1

GPS: 53.17573, 5.02237

Van de op Vlieland gebouwde stellingen is Wn 12H als enige bewaard gebleven, de overige zijn gesloopt of door duinafslag op het strand beland. Lange tijd was het hele complex onder het duinzand verborgen, maar met de inzet van veel vrijwilligers zijn de bunkers en loopgraven uitgegraven en gerestaureerd.

Er is een uitgebreide tentoonstelling over het leven en de gebeurtenissen op en rond Vlieland tijdens de Tweede Wereldoorlog. Ook wordt een korte film vertoond over de oorlogsjaren op de eilanden en over de Atlantikwall. Wandel door de loopgraven en de bunkers, langs de uitzichtpunten en de geschutsofstellingen. In de elf bunkers zijn ook veel documenten, foto's en voorwerpen tentoongesteld. In het buitenmuseum staan een paar grote objecten uit de oorlogsjaren, waaronder een middelzwaar luchtdoelkanon.

The bunkers of Wn 12H are the only one on Vlieland that has 'survived'; the others have been demolished or ended up on the beach due to dune erosion. For a long time, the entire complex was hidden under the dune sand, but with the efforts of many volunteers, the bunkers and trenches have been excavated and restored.

There is an exhibition about life and events on and around Vlieland during the Second World War. A short film about the war years on the islands and about the Atlantic Wall will be shown. Walk through the trenches and bunkers, along the viewpoints and the gun emplacements. Many documents, photos and objects are also exhibited in the eleven bunkers. In the outdoor museum there are a few large objects from the war years.

VERRE KIJK IN HET VERLEDEN

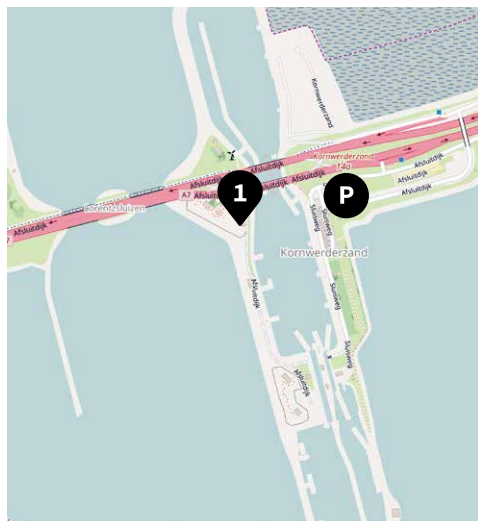
Historische militaire verrekijkers worden buiten opgesteld en bezoekers worden in de gelegenheid gesteld de omgeving en aangelegen Noordzee te bekijken. Unieke zware Duitse statiefkijkers en ook andere 80+ jaar oude kijkers staan ter beschikking.

Historical military binoculars are set up outside and visitors are given the opportunity to view the surroundings and adjacent North Sea. Unique heavy German tripod viewers and also other 80+ year old viewers are available.

Op het vasteland van Nederland was de Duitse capitulatie op 5 mei een feit, maar de bevrijding van de Waddeneilanden ging niet overal even vlot. De eilanden lagen afgelegen en waren vaak nog stevig in handen van Duitse troepen. Op Vlieland en Terschelling gaven de Duitse troepen zich pas later in mei over. Ameland was zelfs nog tot 3 juni 1945 in handen van Duitse soldaten. Schiermonnikoog was het allerlaatste stukje Nederland dat bevrijd werd. De bevrijding van het eiland vond pas plaats op 11 juni 1945.

On the mainland of the Netherlands, the German capitulation was a fact on 5 May, but the liberation of the Wadden Islands did not go smoothly everywhere. The islands were remote and were often still firmly in the hands of German troops. On Vlieland and Terschelling, the German troops did not surrender until later in May. Ameland was even still in the hands of German soldiers until 3 June 1945. Schiermonnikoog was the very last part of the Netherlands to be liberated. The liberation of the island did not take place until 11 June 1945.

1 KAZEMATTENMUSEUM

Afsluitdijk 1-5

GPS: 53.0729808, 5.333750

De Stelling Kornwerderzand bestaat in totaal uit 17 zware kazematten, waarvan 9 in de 1e linie. Slechts 225 Nederlandse soldaten wisten ruim 15.000 Duitsers tegen te houden in de meidagen van 1940.

Here we find the famous casemates (fortified gun emplacements). A limited force of just 225 Dutch soldiers managed to hold back the 15000 advancing German troops in May 1940. All areas are equipped much as they were during the war. The original details and the story behind this impressive location make a visit very much worthwhile.

RE-ENACTMENT

Tijdens Bunkerdag zijn er diverse re-enactment groepen aanwezig die laten zien hoe het leven in en om de bunkers was in de Tweede Wereldoorlog. Ook zijn er militaire voertuigen te zien.

During Bunker Day there are various re-enactment groups present that show what life was like in and around the bunkers during the Second World War. There are also military vehicles to see.

FILM

'Uittocht 2...Pingjum onder vuur' is een film over het begin van de oorlog, Stelling Wons en de inname van Kornwerderzand, en de spannende uittocht en bevrijding van Pingjum. Het is een filmische registratie van de theatrale vertelling 'De Uittocht 1' uit 2024 door stichting Nieuw Atlantis.

Vertoning om 11:00 uur, 13:00 uur en 15:00 uur. De film duurt 40 minuten met een kort nagesprek.

'Exodus 2...Pingjum under fire' is a film about the beginning of the war, Stelling Wons and the capture of Kornwerderzand, and the exciting exodus and liberation of Pingjum. It is a cinematic recording of the theatrical story 'Exodus 1' from 2024 by the Nieuw Atlantis foundation. Viewings at 11:00, 13:00 and 15:00h. The film lasts 40 minutes with a short discussion afterwards.

FILMVERTONING: KONINKLIJKE MARINE TIJDENS DE MEIDAGEN

Met 7 schermen word je in een 7 minuten durende animatiefilm meegenomen in het verhaal van de Koninklijke Marine tijdens de meidagen van 1940 en kom je meer te weten over het trieste einde van de kanonneerboot 'Hr. Ms. Johan Maurits van Nassau'.

A 7-minute animation film projected on 7 different screens tells the story of the Dutch Royal Navy during May of 1940, including the sad end of the 'Hr. Ms. Johan Maurits van Nassau' gunboat.

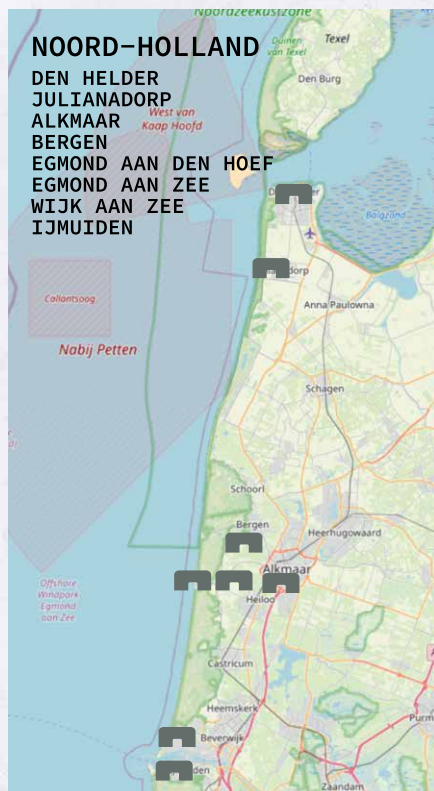

In het Kazemattenmuseum is veel te zien en te beleven. Het museum is helemaal ingericht zoals het er in die tijd uitzag en de verhalen zullen zeker indruk op je maken. Er zijn verhalen en exposities over de periode vanaf de bouw van de Afsluitdijk t/m de periode van de Koude Oorlog. Het doel van deze exposities is het uitdragen en levend houden van de historische gebeurtenissen rond Kornwerderzand. Wat kun je hier allemaal vinden?

- Er is een replica kazemat van aarde en hout, zoals ze in de Wonsstelling voorkwamen.
- De Kazemat IV – Commandokazemat is gewijd aan de oorlogsdagen in mei 1940. Vanuit deze kazemat voerde kapitein Boers het commando over de stelling. In de kazemat staat een Schwarzloze mitrailleur.
- In de Kazemat V – Mitrailleurkazemat staat een periscoop. Het verhaal van het verzet in de regio, wapendroppings en de neergestorte Lockheed Hudson wordt verteld.
- In de Kazemat VI – Kanonkazemat wordt verteld over de luchtoorlog rond het IJsselmeer en de bevrijding.
- In de Kazemat VII – Zoeklichtkazemat zie je de complete zoeklichtinstallatie bestaande uit schijnwerper en spiegels. Deze kazemat heeft als thema de Koude Oorlog.
- In de Kazemat XIV – Keukenkazemat en luchtdoelremise wordt het verhaal over de mobilisatie en de Wonsstelling die enkele kilometers uit de Friese kust lag verteld.
- In het Duits wachtlokaal draait een animatiefilm over de marine en de kanonneerboot Hr. Ms. Johan Maurits van Nassau.
- Duits wachtlokaal waar meer over de Atlantikwall wordt verteld.
- Duitse bunker van het Type 667 met het Duitse bouwnummer 1492. Voorzien van een 5 cm Kampfwagenkanon.
- In de Duitse keuken uit 1943 worden de plannen voor de aanleg en de bouw van de Afsluitdijk toegelicht.

In the Kazemattenmuseum there is much to experience and see. The museum is completely furnished in the way it looked at that time. The exhibitions and stories are about the period of the building of the Afsluitdijk until the Cold War period. The purpose behind these exhibitions is to address and keep alive the knowledge about the historical events that took place around Kornwerderzand. What can you find here?

- A casemate made of wood and soil, as they existed in the Wons fortification.
- The Kazemat IV – Command casemate is dedicated to the war days in May 1940. From this casemate Captain Boers commanded the position. In the casemate is a Schwarzloze machine gun.
- Kazemat V – A Machine Gun casemate with a periscope. The story of the resistance in the area, weapon drops, and the story of the Lockheed Hudson that crashed is told.
- Kazemat VI – The Cannon casemate tells about the air war around the IJsselmeer and the liberation.
- In the Kazemat VII – a Searchlight casemate, you can see the complete searchlight installation consisting of a spotlight and mirrors. This casemate has the Cold War theme.
- In the Kazemat XIV – a Kitchen casemate and anti-aircraft depot, the story about the mobilization and the Wons fortification, which was located a few kilometers off the Frisian coast, is told.
- An animation film about the Navy and the gunboat Hr. Ms. Johan Maurits of Nassau.
- German guardroom with Information about the Atlantic Wall.
- German bunker of the Type 667 with the German construction number 1492. Equipped with a 5 cm Kampfwagen cannon.
- The plans behind the construction of the Afsluitdijk are explained in this German kitchen from 1943.

Na de Duitse capitulatie op 5 mei trokken Canadese troepen langzaam Noord-Holland in. De bevrijding bracht hoop, vreugde en de eerste stappen richting herstel na vijf jaar oorlog en bezetting. Wist je dat het van IJmuiden tot Den Helder nog geen uur rijden is? En tussen veel andere bunkerlocaties in Noord-Holland zit vaak maar 15 minuten reistijd. Perfect dus om meerdere plekken te bezoeken en in één dag een indrukwekkende reis langs de Atlantikwall te maken!

After the German capitulation on May 5, Canadian troops slowly moved into Noord-Holland. The liberation brought hope, joy and the first steps towards recovery after five years of war and occupation. Did you know that it is less than an hour's drive from IJmuiden to Den Helder? And among many other bunker locations in Noord-Holland there is often only 15 minutes travel time. Perfect to visit multiple places and make an impressive journey along the Atlantic Wall in one day!

DEN HELDER

1 FL 250 FLAKGRUPPEN-KOMMANDOSTAND

Tillenhof, Huisduinen
GPS: 52.951200, 4.723354

Deze FL250 Flakgruppenkommandostand kreeg de bijnaam 'Kroontjesbunker' vanwege de vorm van de toren. In de bunker werden met een glazen plotterwand gegevens over vliegroutes en passerende vliegtuigen verzameld en doorgegeven aan verderop gelegen Flak-batterijen. Dit is de enige bunker van dit type in Nederland die nog intact is.

This FL250 was nicknamed 'Kroontjesbunker' ('Crown Bunker') because of the shape of the tower. Aerial manoeuvres were observed and charted by radar posts in the dunes along the coast. These manoeuvres were plotted on a glass screen in the Kroontjesbunker, then all resulting intelligence about flight routes and numbers of aircraft was passed on to the Flak battery some distance away.

2 ATLANTIKWALL CENTRUM HUISDUINEN

R.W. van de Wintstraat 41
GPS: 52.95262, 4.72648

Op het voormalige Galgenveld legde de marine in 1942 een artilleriepark aan voor opslag en reparatie van wapens en andere materialen. Dit park bestond uit opslagloodsen en een machine werkplaats. De meest representatieve gebouwen waren de monumentale toegangspoort en het Administratiekantoor, ook wel Logementsgebouw. In de volksmond kreeg het de naam Casino. Dit gebouw was voorzien van uitzonderlijke toegangspartijen met trappen en zuilengalerijen. Het Atlantikwall Centrum is gebouwd in het oude administratiekantoor, tussen de oude muren. Het oude gebouw is intact gelaten.

In 1942, the navy built an artillery park on the former Galgenveld in Huisduinen for the storage and repair of weapons and other materials. This park consisted of storage sheds and a machine workshop. The most representative buildings were the monumental entrance gate and the Administration Office, also known as the Logementsgebouw. By the people more known as Casino. This building featured exceptional entrances with stairs and colonnades. The Atlantic Wall Centre was built in an old administration office, between the old walls. The old building has been left intact.

EXPOSITIE

Er is expositie over de globale geschiedenis van de Atlantikwall in een tijdlijn. De oorlog in Den Helder wordt weergegeven door middel van vitrines met beeld en geluid en interviews van bewoners uit Den Helder. Met foto's en miniatures wordt de kustlijn van de gehele Atlantikwall getoond.

There is an exhibition about the global history of the Atlantic Wall in a timeline. The war in Den Helder is illustrated through showcases with images and sound and interviews with residents of Den Helder. The coastline of the entire Atlantic Wall is shown with photos and miniatures.

3 HOSPITAALBUNKER 638 SANI

Timorlaan 39
GPS: 52.956088, 4.748217

Deze bunker is gebouwd voor de eerste behoefte aan medische hulp bij een aanval. Hier kon het slachtoffer dan gestabiliseerd worden waarna hij na een kleine of grote ingreep verder van het front vandaan getransporteerd kon worden. In deze bunker vind je tijdens Bunkerdag een kleine collectie medisch gereedschap.

This bunker is a special type 638, built to function as a medical emergency centre during an attack. Patients could be stabilised and, if necessary, be operated upon in safety before being transported away from the battlefield.

JULIANADORP

1 GESCHUTSBUNKER M219

Zanddijk 50

GPS: 52.905481, 4.716604

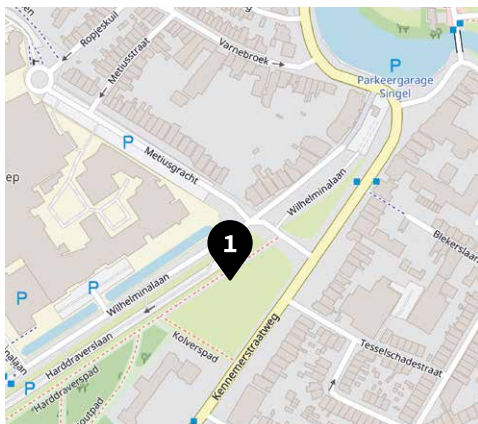
In de hele Atlantikwall staan maar twee bunkers van dit type. Ze zijn nooit in bedrijf geweest, de oorlog was namelijk al beëindigd voordat de bunkers af waren. Deze bunkers waren onderdeel van Batterij Zanddijk.

Van deze twee imposante bunkers is de bunker aan de noordzijde opengesteld voor bezoekers. De bunker bestaat uit twee verdiepingen. Binnen is er een enorme rondschacht te zien waar het geschut op zou komen te staan. Daar zou dan de munitie door omhoog komen. De naastgelegen M219 aan de zuidzijde is nu een uitkijkpunt en geeft een mooi uitzicht over de duinen, strand en zee.

There are only two bunkers of this type in the entire Atlantic Wall. They never operated: the war ended before the bunkers were finished. These bunkers were part of the Zanddijk Battery. The bunker on the north side is open to visitors. The bunker consist of two floors. You can see a huge round shaft on which the artillery would be placed. The ammunition would then come up through that. The M219 on the south side is now a viewpoint and gives a beautiful view over the dunes, beach and sea.

ALKMAAR

1 TELEFOONBUNKER R616

Tegenover Wilhelminalaan 10

GPS: 52.627502, 4.739637

In het centrum van Alkmaar vind je deze Telefoonbunker van het type R616. Jarenlang stond hij onaangetast op het grasveld. De bunker was een knooppunt van Duitse telefoonverbindingen tussen Den Helder-Schagen-Bergen- Schoorl en Haarlem-Amsterdam. Nu is het een museum gericht op de oorlogsgeschiedenis van Alkmaar. Aan de buitenkant zie je nog bakstenen die de bunker camouflleerde als woonhuis.

This type R616 telephone bunker can be found in Alkmaar city centre. For years it has stood vacant in a field there. The bunker was a German telephone hub that facilitated the Den Helder-Schagen-Bergen- Schoorl and Haarlem- Amsterdam connections. Nowadays it's a museum focussing on the warhistory of Alkmaar.

BERGEN

1 VOORMALIG VLEGVELD BERGEN

Groeneweg 14

Je vindt de museum bunker in de bocht van de Groeneweg t.h.v. nummer 10. (overzijde van de weg).

GPS: 52.652182, 4.693908

Vliegveld Bergen is in 1937 aangelegd en in 1939 opgeleverd voor de Nederlandse luchtmacht. In mei 1940 werd het vliegveld aangevallen en direct door de Luftwaffe overgenomen en uitgebreid. Er zijn rondom vliegveld Bergen 7 bunker clusters geweest ter verdediging. Een aantal zijn nog duidelijk zichtbaar. Het museum bevindt zich in een bunker die voor communicatie door de Luftwaffe is gebruikt. Er zullen op Bunkerdag diverse legervoertuigen staan en er valt een hoop te zien in het museum over het voormalige vliegveld Bergen. Bijzonder aan deze bunker is dat er van dit type bunker maar 1 in Nederland is.

The military airfield in Bergen was built in 1937 and completed in 1939 for the Dutch Air Force. In May 1940 the airfield was attacked and immediately taken over and expanded by the Luftwaffe. There have been 7 bunker clusters for defense around Bergen airfield. Some are still clearly visible. The museum is located in a bunker used for communications by the Luftwaffe. There will be various army vehicles on Bunker Day and there is a lot to see in the museum about the former Bergen airfield. What is special about this bunker is that there is only 1 of this type of bunker in the Netherlands.

RE-ENACTMENT VLEGVELD BERGEN

Bij de bunker lopen er 'soldaten' rond in Canadees of Amerikaans uniform. Je kunt ze gerust een vraag stellen over Vliegveld Bergen! Ze hebben tevens hun tentje en radio's meegenomen.

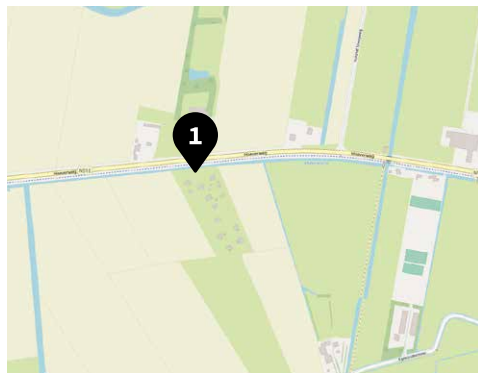
At the bunker there are 'soldiers' walking around in Canadian or American uniform. Feel free to ask them a question about Bergen Airport! They also brought their tent and radios.

WANDELING

Vanaf Museum Vliegveld Bergen kun je een mooie wandeling maken naar het Bunkerdorp aan de Hoeверweg. Je komt dan langs diverse bunker ruïnes van het voormalig vliegveld Bergen. Parkeer je auto bij het sportpark en ontdek te voet de bunkers!

From Museum Airport Bergen you can take a nice walk to the Bunkerdorp on the Hoeверweg. You will then pass various bunker ruins of the former Bergen airport. Park your car at the sports park and discover the bunkers on foot!

1 BUNKERDORP HOEVERWEG

Hoeverweg tegenover 27
GPS: 52.637060, 4.694499

Iedereen die over de Hoeverweg (N512) van Alkmaar naar Egmond rijdt komt halverwege langs het Bunkerdorp die direct vanuit Alkmaar gezien aan de linkerkant van de weg ligt. Deze luchtafweerbatterij werd gebouwd in de Tweede Wereldoorlog door de Duitsers als de zuidelijke verdediging van Vliegveld Bergen. De bunkers zijn van het type 'Küver' die uniek zijn in Nederland.

Anyone who drives along the Hoeverweg (N512) from Alkmaar to Egmond will pass the 'Bunkerdorp' halfway, which is located on the left side of the road directly from Alkmaar. This anti-aircraft battery was built in the Second World War by the Germans as the southern defense of Bergen Airfield. The bunkers are of the 'Küver' type, which are unique in the Netherlands.

VIER DE VRIJHEID

RE-ENACTMENT VOLKSGRENADIERE

Verspreid over het terrein bij het Bunkerdorp vind je diverse Duitse soldaten die het soldatenleven rond de bevrijding uitbeelden. Ook staat het Duitse luchtafweergeschut van 20 mm er voor het eerst. Tijdens de oorlog stonden er maar liefst drie op dit complex.

Scattered across the site at the Bunkerdorp you will find various German soldiers who depict the soldier's life around the liberation. The German 20 mm anti-aircraft guns are also here for the first time. During the war, there were no fewer than three on this complex.

BOEK

Het nieuwe boek van Bunkerdorp, Slagveld Noord-Holland, is vandaag verkrijgbaar. Meer informatie op www.bunkerdorp.nl.

Bunkerdorp's new book, Slagveld Noord-Holland, is available today. More information at www.bunkerdorp.nl.

1 BUNKERMUSEUM JANSJE SCHONG

Doctor Wiardi Beckmanlaan 125
GPS: 52.624423, 4.622925

Deze munitiebunker van het type V.F. 7a is in 2016 geopend als Bunkermuseum Jansje Schong. Hier maak je kennis met het met het oorlogsverleden van Egmond aan Zee en hoor je waarom het museum naar Jansje Schong is vernoemd. In de voormalige munitiebunker zijn twee ruimtes ingericht met objecten en als filmruimte.

This type V.F. 7a ammunition bunker was opened in 2016 as Bunkermuseum Jansje Schong. Here you will learn about the war history of Egmond aan Zee and hear why the museum is named after Jansje Schong. In the former ammunition bunker, two rooms have been furnished with objects and as a film room.

2 VLEERMUISBUNKER

Speciaal voor Bunkerdag wordt de voormalige vleermuisbunker geopend. Dit was een woonbunker van het type Kuver 450a, voor de Duitse soldaten. Kruip naar binnen en ervaar het bunkergevoel!

The former bat bunker will be opened especially for Bunker Day. This was a residential bunker of the type Kuver 450a, for the German soldiers. Crawl inside and experience the bunker feeling!

RE-ENACTMENT

Verspreid over het terrein bij Jansje Schong vind je diverse Canadese soldaten, de 48th Highlanders of Canada, die het soldatenleven rond de bevrijding uitbeelden.

Scattered around the grounds at Jansje Schong you will find various Canadian soldiers, the 48th Highlanders of Canada, who depict the soldier life around the liberation.

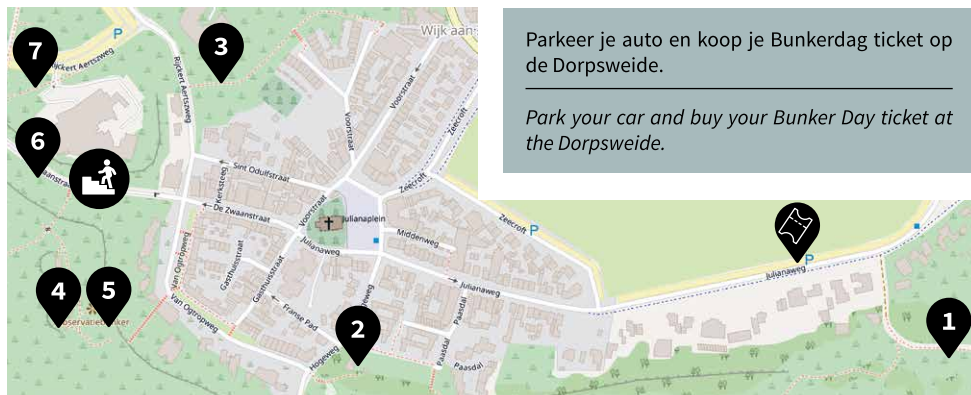

FILMVERTONING

In de filmzaal worden korte documentaires vertoond van inwoners uit Egmond aan Zee. Hoe hebben zij de oorlog ervaren?

Short documentaries by residents of Egmond aan Zee are shown in the cinema. How did they experience the war?

ACTIVITEITEN DORPSWEIDE

Julianaweg 67
GPS: 52.490645, 4.601312

Op de Dorpsweide worden diverse activiteiten georganiseerd. Er zijn zendamateurs aanwezig die demonstraties geven. De film 'De Verborgene Grens' wordt vertoond, waar in 20 minuten meer wordt verteld over de Atlantikwall. Er is een legerkok die kleine gerechtjes maakt en kinderen kunnen er worden geschminkt en een speurtocht ophalen. Tot slot is het de uitvalsbasis voor de historische legervoertuigen!

Various activities are organised on the Dorpsweide. There are radio amateurs present who give demonstrations. The film 'De Verborgene Grens' is shown, which tells more about the Atlantic Wall in 20 minutes. There is an army cook who makes small dishes and children can have their faces painted and pick up a treasure hunt. Finally, it is the base for the historical army vehicles!

HISTORISCHE VOERTUIGEN

Julianaweg 69
GPS: 52.491678, 4.598020

Op de Dorpsweide staan de Jeeps en Dodges van Keep Them Rolling klaar om je in Wijk aan Zee rond te rijden. Een ritje kost €2,00 per persoon en is alleen voor bezoekers met een Bunkerdag ticket.

On the Dorpsweide the Jeeps and Dodges of Keep Them Rolling are ready to drive you around Wijk aan Zee. A ride costs €2.00 per person and is only for visitors with a Bunkerdag ticket.

1 KÜVER 451

Julianaweg 75B
GPS: 52.490645, 4.601312

Deze Duitse personeelsbunker van het type Küver 451a is omgetoverd tot een ingericht museum. Ook is een ondergrondse loopgraaf van 60 meter lang toegankelijk gemaakt. De originele muurschilderingen in deze bunker zijn nog in goede staat en bijzonder om te zien. Bij de Küver vindt je een Tetraeder (zie 6), een aantal schuttersputjes en een mijnstoel (zie 7).

This type Küver 451a personnel bunker was part of the W.N. 122. It has good access and has been converted into a museum. Even an underground trench of 60 meters long has been exposed. The most remarkable part of your visit may be the various original murals that are still in a very good state. Near the Küver you will find a Tetraeder (see 6) a number of foxholes made concrete rings and a naval mine anchor (see 7)

2 COMMUNICATIEBUNKER

Toegang vanaf Duinpark Paasdal ingang Hogeweg 14
GPS: 52.490731, 4.592106

Deze kleine communicatiebunker is recentelijk ontdekt omdat hij niet op de Duitse kaarten stond aangegeven. De bunker diende voor het maken van telefoonverbindingen tussen de verschillende bunkers. De eigenaar heeft de bunker ingericht met een kleine WO2-collectie. **Let op: deze bunker is moeilijk te betreden via een steile ingang.**

This small communication bunker was only recently discovered, as it was not registered on any of the German maps. The bunker served as a telephone exchange for several other bunkers. The current owner has also set up a small exhibition of WWII material. Please note: access to this bunker is challenging, via a steep incline.

3 KEUKENBUNKER WN 63

Duinpad
GPS: 52.493287, 4.589866

In de keukenbunker werd de dagelijkse kost verzorgd. De originele wandschilderingen zijn nog te zien.

This kitchen bunker has original murals. This building is suitably accessible.

4 MANSCHAPPENBUNKER M151

De Zwaanstraat
GPS: 52.492208, 4.587190

Deze Duitse manschappenbunker van het type M151 diende als onderkomen voor 28 man marine personeel van de Artillerie Abteilung en de Marine Funkmeßabteilung.

This type Regelbau M151 personnel bunker served as accommodation for 28 marines belonging to the Artillerie Abteilung and the Marine Funkmeßabteilung.

5 V143 RADARBUNKER

De Zwaanstraat
GPS: 52.491463, 4.587899

Deze zeldzame radarbunker van het type V143 is in september 1943 opgeleverd en zeker een bezoek waard. De V143 verkeert nog in zeer goede staat,

zo zijn er nog resten van een origineel camouflage patroon te zien en binnen zijn de antennekabels nog aanwezig.

This rare type V143 radar bunker was completed in September 1943 and contained a Mammut radar screen. The bunker itself is still in very good condition and parts of the camouflage pattern can be seen on the outside.

6 TETRAËDER

De Zwaanstraat
GPS: 52.493073, 4.586222

De originele betonnen palen van 120 kg per stuk en nog zwaardere kop zijn tijdens graafwerkzaamheden op het strand teruggevonden.

A concrete tetrahedron beach obstacle has been rebuilt along the beach entrance. Its original concrete poles, of 120kg each, as well as the even heavier obstacle head, were found during excavation on the beach.

7 MIJNSTOEL

Zeepad / parkeerplaats Hoge Duin
GPS: 52.493339, 4.586716

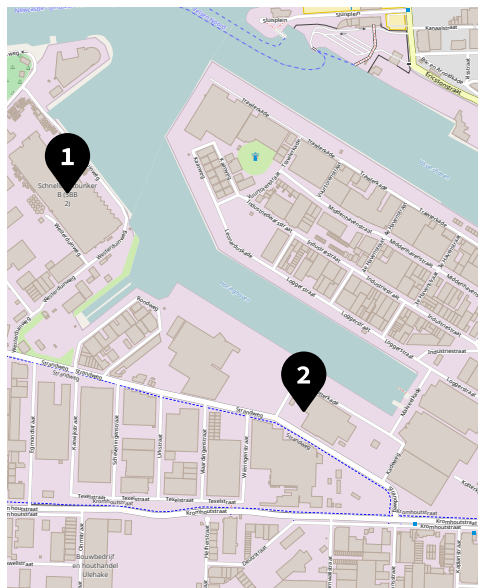
Een mijnstoel is een karretje dat in de oorlog gebruikt wordt om een zeemijn vanaf een schip de zee in te rijden. Daarna dient het als anker voor de zeemijn. Twee mijnstoelen zijn gerestaureerd en geplaatst op de zeereep bij de parkeerplaats Hoge Duin.

These anchors were used during the war to role the naval mines from the ship and subsequently served as anchor for the mines. Two of these anchors are restored and placed on the see side of the Hoge Duin parking lot.

Let op: om bunker 4 en 5 te bereiken moet je eerst een flinke trap beklimmen om in het duin te komen. Deze trap bevindt zich aan de Zwaanstraat, halverwege de strandopgang.

Please note: the access to the bunker 4 and 5 via a long stairway and through the dunes. This stairway is situated on the Zwaanstraat, halfway the beach entrance.

1 SCHNELLBOOTBUNKER

Westerduinweg 6
GPS: 52.459223, 4.577973

Het is de grootste bunker van Nederland. Deze Schnellbootbunker bezat veertien havens waarin 'Schnellboote' afgemeerd konden worden. Daarnaast beschikte de bunker over vier reparatiedokken, om de schepen te repareren die bij hun taak op de Noordzee beschadigd waren geraakt. De slaapvertrekken van het personeel en het voorraadmagazijn bevonden zich op een tussenverdieping in de bunker. De bunker is tijdens de oorlog regelmatig aangevallen. Sporen van geallieerde bombardementen zijn nog altijd goed te zien.

This is the biggest bunker in The Netherlands. The Schnellbootbunker had a total of 14 docks and, moreover, 4 workshop docks where vessels that were damaged during missions at sea - such as setting out mines and targeting allied ships with torpedoes closer to the English coast etc. - could be repaired. The living quarters of the personnel and supplies storage were situated in the rafters, the floor of which created an extra ceiling above the docks below. During the war the bunker was often attacked. Traces of allied forces bombings are still visible.

VIER DE VRIJHEID

VERZETSMUSEUM JUNIOR

In het Verzetmuseum Junior op Wielen gaan jonge bezoekers terug naar het jaar 1940: Nederland is bezet door nazi-Duitsland. In vier verschillende huizen gaan ze, met een opdrachtenboekje in de hand, op zoek naar voorwerpen, foto's en documenten. Zo ontdekken zij de waargebeurde verhalen van vier kinderen - Nelly, Jan, Eva en Henk - in de oorlog.

In the Resistance Museum Junior on Wheels, young visitors go back to the year 1940: the Netherlands is occupied by Nazi Germany. In four different houses, with an assignment booklet in hand, they go in search of objects, photos and documents. In this way, they discover the true stories of four children - Nelly, Jan, Eva and Henk - in the war.

RONDLEIDINGEN

Tijdens Bunkerdag staan de vrijwilligers van Bunker Museum IJmuiden op diverse plekken in de bunker om de bezoekers te voorzien van informatie.

During Bunker Day, volunteers from Bunker Museum IJmuiden will be present at various locations in the bunker to provide visitors with information.

KMAR

De organisatie KMar veteranen en voertuigen verzorgt re-enactment en historisch voertuigen op het terrein bij de Schnellbootbunker.

The KMar veterans and vehicles organization provides re-enactment and historical vehicles on the grounds at the Schnellbootbunker.

FILMS

In de docken van de Schnellbootbunker worden tijdens Bunkerdag diverse films vertoond. Het zijn unieke beelden van de oorlog, de aftocht van de bezetter en interviews van overlevende na de oorlog in IJmond. De beelden worden geprojecteerd op de grote wanden van de bunker.

Various films will be shown in the docks of the Schnellbootbunker during Bunker Day. These are unique footage of the war, the retreat of the occupier and interviews with survivors after the war in IJmond. The films are projected on the large walls of the bunker.

Bunker Museum IJmuiden is vandaag gesloten vanwege de inzet van vele vrijwilligers bij de Schnellbootbunker. Bezoek de locatie op een ander moment gedurende het jaar!

Bunker Museum IJmuiden is closed today due to the efforts of many volunteers at the Schnellbootbunker. Visit the location at another time during the year!

2 TORPEDOLAGER

Kromhoutstraat 32
GPS: 52.454794, 4.583944

De munitie voor de Schnellboote, de torpedo's, werd opgeslagen in een speciaal ontworpen bunker met wanden van 2.5 meter dik, en een dak van 3 meter dik gewapend beton. Aan de binnenkant herken je nog maar weinig terug, maar tijdens de Bunkerdag mag je een kijkje nemen.

The ammunition for the Schnellboote, the torpedoes, was stored in a munitions bunker that was specially designed for the purpose. The bunker had 2.5 metre thick walls and a 3 metre thick roof made of reinforced concrete. The original bunker is hardly recognisable inside but visitors are allowed take a peek on Bunkerdag.

FILM TORPEDOLAGER

Divers beeldmateriaal laat het leven in Velsen zien na de capitulatie. Het inkwartieren van de Duitse soldaten in gemeente Velsen. Hoe de bewoners in het dagelijkse leven omgaan met de beperkte middelen die beschikbaar zijn. Oorlogsschade in vnl. IJmuiden, door bombardementen en door de Duitsers zelf om vrij schietveld te krijgen. Luchtopnames van het havengebied met de bunkers. De overgave aan de Canadezen die plaatsvond op 8 mei 1945.

Various films show life in Velsen after the capitulation. The quartering of the German soldiers in the municipality of Velsen. How the residents deal with the limited resources available in their daily lives. War damage in IJmuiden in particular, by bombardments and by the Germans themselves to get a clear field of fire. Aerial shots of the harbour area with the bunkers. The surrender to the Canadians that took place on 8 May 1945.

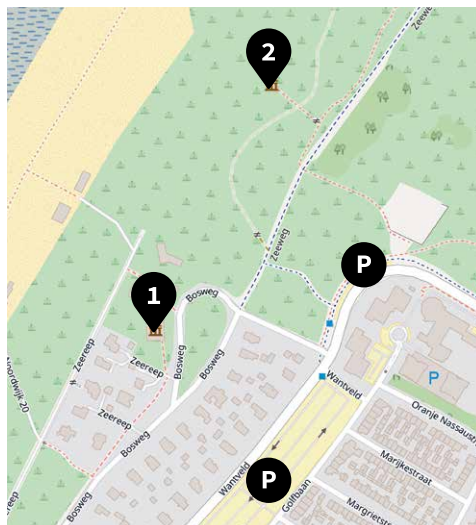
ZUID-HOLLAND (NOORD)

NOORDWIJK
KATWIJK
VALKENBURG
LEIDEN
WASSENAAR
DEN HAAG
RIJSWIJK

Zowel langs de kust als landinwaards liggen nog vele bunkers verscholen. Vandaag kun je niet alleen bunkermusea bezoeken, waar verhalen tot leven komen, maar ook authentieke bunkers die nog helemaal in originele staat zijn. Door meerdere locaties te bezoeken, krijg je een goed beeld van hoe de Atlantikwall er uitzag en wat de functies van de verschillende bunkers waren. Ooit bezet en bedreigend, maar op de dag van de bevrijding kwamen mensen hier massaal de straat op om de vrijheid te vieren.

Both along the coast and further inland, many bunkers remain hidden in the landscape. Today, you can visit not only bunker museums, where stories come to life, but also authentic bunkers that are still in their original state. By exploring multiple locations, you'll get a clear picture of what the Atlantic Wall looked like and what the various types of bunkers were used for. Once symbols of occupation and threat, these places became the backdrop for celebration when people flooded the streets on the day of liberation to rejoice in their regained freedom.

NOORDWIJK

1 MUSEUM ENGELANDVAARDERS

Bosweg 15
GPS: 52.251676, 4.436970

In Museum Engelandvaarders beleef je hoe mannen en vrouwen tijdens de Tweede Wereldoorlog uit bezet Nederland ontsnapten en vanuit Engeland de strijd tegen nazi-Duitsland en Japan voortzetten.

Experience in Museum Engelandvaarders how men and women escaped occupied Holland and continued their resistance against Nazi Germany and Japan from English territory in Museum Engelandvaarders.

ESCAPE GAME

In de game, die je speelt op een tablet, word je lid van een verzetsgroep die een Engelandvaarder helpt zijn doel te bereiken. Een morseapparaat leert je daarnaast hoe er in die tijd met elkaar werd gecommuniceerd.

In the game, which you play on a tablet, you become a member of a resistance group that helps an Engelandvaarder achieve his goal. A Morse code device also teaches you how people communicated with each other in those days.

2 ATLANTIKWALL MUSEUM NOORDWIJK

Verlengde Bosweg 1
Volg vanaf de Bosweg het fietspad 200m richting Langevelderslag en Zandvoort.
GPS: 52.253936, 4.439060

De S414 vuurleidingpost is een drie etages tellende bunker met weids uitzicht, van waaruit het commando gevoerd werd van de batterij. Het museum is ingericht met originele apparatuur. In verband met de brandveiligheid is het helaas niet mogelijk tijdens Bunkerdag het gangenstelsel te bezoeken.

The 3-storey high S414 bunker was the main command station for the whole Noordwijk battery. The bunker is an excellent viewpoint for observing the sea and surrounding areas. The museum offers a very authentic view into life in the bunker. Unfortunately it is not possible to visit the tunnel system during Bunker Day due to fire safety.

SPEURTOCHT / QUIZ

Voor kinderen is er een speciale Bunkerdag speurtocht! Kun je alle vragen over het museum beantwoorden? Door goed te kijken en te lezen kun je op allerlei plekken de antwoorden vinden. Mocht je een antwoord echt niet weten, mag je het altijd vragen aan één van de gidsen. Lever je ingevulde antwoordblad in bij de kassa voor een mooie oorkonde.

For children there is a special Bunker Day Quiz! Can you answer all the questions about the museum? By looking and reading carefully you can find the answers in all kinds of places. If you really don't know an answer, you can always ask one of the guides. Hand in your completed answer sheet at the cash register for a nice certificate.

BOEKEN

De indrukwekkende boeken **Atlantikwall in kaart** en **Gewapend met karabijn en camera** zijn vandaag te koop! Auteurs Jeroen Rijpsma, Arthur van Beveren en Nick Warmerdam zijn aanwezig bij het Atlantikwallmuseum Noordwijk om je alles over de boeken te vertellen en te signeren.

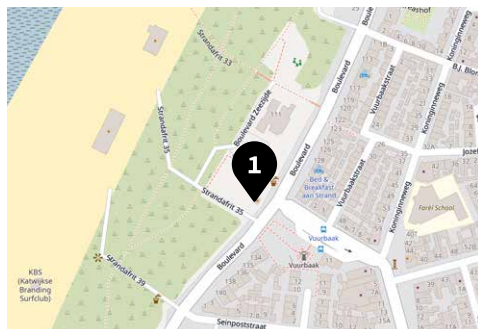
Atlantikwall in kaart

Een indrukwekkend boek van 328 pagina's en 2,6 kilo met 120 unieke kaarten en historische foto's. Ontdek de bouw en impact van de Atlantikwall in Zuid-Holland tijdens de Tweede Wereldoorlog. Alleen vandaag met €10 korting! (van €49,95 voor €39,95).

Gewapend met karabijn en camera

Een uniek fotoboek met meer dan 100 nooit eerder vertoonde Duitse soldatenfoto's. Zie de bezetting van Zuid-Holland door de lens van Wehrmacht-soldaten en ontdek de impact op het dagelijks leven. Het boek kost €24,95.

*The impressive books **Atlantikwall in kaart** and **Gearmed met karabijn en camera** are for sale today! Authors Jeroen Rijpsma, Arthur van Beveren and Nick Warmerdam are present to tell you all about the books and to sign them.*

1 MONUMENT TANKMUUR KATWIJK

DUNAatelier, Boulevard Zeezijde 31
GPS: 52.200740, 4.390334

Langs de gehele lengte van de Boulevard van Katwijk lag in de Tweede Wereldoorlog een tankmuur als onderdeel van de Atlantikwall. Het DUNAatelier ligt naast een stuk van de verborgen tankmuur. Het gehele monument bestaat uit diverse elementen die in Katwijk als verdedigingslinie vanaf de zee waren opgesteld. Zoals een ontplofte zeemijn, Rommelasperges, tetraëders, aspergeblokken en een stuk tankmuur. In het duingebied Berkheide staat nog tientallen meters muur bovengronds.

A tank wall stood along the entire length of Katwijk boulevard as part of the Atlantic Wall during the Second World War. The DUNAatelier is located next to a section of the hidden tank wall.

EXPOSITIE

In het naastgelegen atelier is een kleine expositie ingericht met foto's over de "verborgen bunkers in de Zuidoostduinen". Tevens is een nieuwe digitale wandelroute in 5D te zien die langs de verborgen bunkers loopt. De route is beschikbaar in de app History5D.

In the adjacent studio a small exhibition has been set up with photos about the "hidden bunkers in the Zuidoostduinen". A new digital walking route in 5D, that runs along the hidden bunkers can also be seen. The route is available in the app History5D.

1 VLEGVELD VALKENBURG

Marinevliegveld 250
GPS: 52.175029, 4.41718

Deze telefooncentrale op voormalig marinevliegveld Valkenburg is omgebouwd tot een bezoekerscentrum. De bovengrondse bunker stamt uit de Koude Oorlog (1982). Hier kwamen alle telefoonlijnen voor het marinevliegveld binnen, zodat de bunker continu bemand was. Enkele radiozendamateurs komen hun historische radio-apparatuur demonstreren.

This telephone exchange at the former naval airfield Valkenburg has been converted into a visitor center. The above-ground bunker dates from the Cold War (1982). This is where all the telephone lines for the naval airfield came in, so that the bunker was continuously manned. Some radio amateurs come to demonstrate their historic radio equipment.

EXPOSITIE

In de vaste expositie wordt de geschiedenis van het vliegveld (1939-2006) verteld. In de expositie zijn voorwerpen, video's en foto's te zien, beginnend bij de meidagen van 1940 tot aan de sluiting wegens bezuinigingen in 2006.

The permanent exhibition tells the story of the airport (1939-2006). The exhibition features objects, videos and photos, from the May days of 1940 until its closure due to budget cuts in 2006.

ZENDAMATEURS

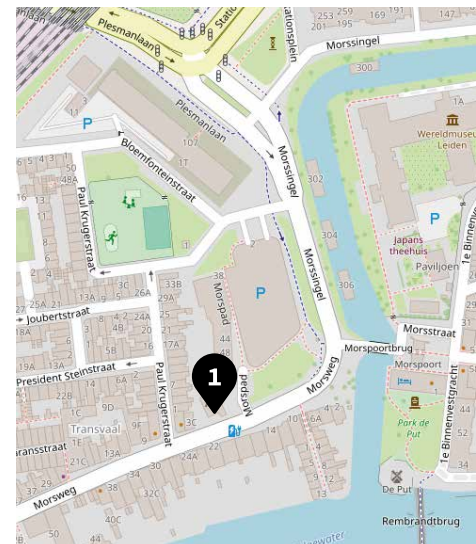
Er komen radiozendamateurs die demonstreren hoe ze, via morse, contact maken en communiceren met andere zendamateurs over de hele wereld.

There will be radio amateurs who will demonstrate how they make contact and communicate with other radio amateurs all over the world using Morse code.

EXPOSITIE FLUGPLATZ KATWIJK 1940 - '45

In deze tijdelijke expositie hebben we het over de Duitse bezettingstijd, toen het vliegveld, in die tijd Flugplatz Katwijk genoemd, in gebruik was door de Luftwaffe. We tonen onder andere nog niet eerder gepubliceerde foto's en informatie over de bezettingsjaren, prachtig gemaakte modellen van Duitse vliegtuigen en een grote maquette. Ook zul je een Luftwaffe-piloot tegen kunnen komen.

In this temporary exhibition we will discuss the German occupation, when the airfield, then called Flugplatz Katwijk, was used by the Luftwaffe. We will show previously unpublished photos and information about the occupation years, beautifully made models of German aircraft and a large scale model. You will also be able to encounter a Luftwaffe pilot.

1 TELEFOONBUNKER 616

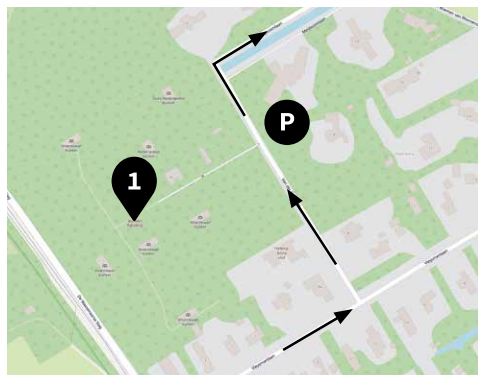
Morsweg 1b
GPS: 52.161780, 4.480456

Deze telefoonbunker is de enige Tweede Wereldoorlog bunker die nog in Leiden staat. Deze was gebouwd nabij de inmiddels gesloopte Morspoortkazerne in 1943. Het was een schakelpunt in het militaire telefoonnet van de bezetter. Na de oorlog zijn er slooppogingen ondernomen die nog steeds zichtbaar zijn.

Let op: De bunker is zeer slecht toegankelijk. De oorspronkelijke hoofdingang is dichtgemetseld en de bunker kan nu alleen via de kabelruimte en een kruipvenster (de nooduitgang) worden betreden. Dit is een gat van ca. 80 cm.

This telephone bunker is the only World War II bunker still remaining in Leiden. It was built near the now demolished Morspoortkazerne in 1943. It was a switching point in the military telephone network of the occupying forces. After the war, demolition attempts were made that are still visible.

Please note: The bunker is very difficult to access. The original main entrance has been bricked up and the bunker can now only be entered via the cable room and a crawl space (the emergency exit). This is a hole of approximately 80 cm.

1 BUNKERCOMPLEX RIJKSDORP

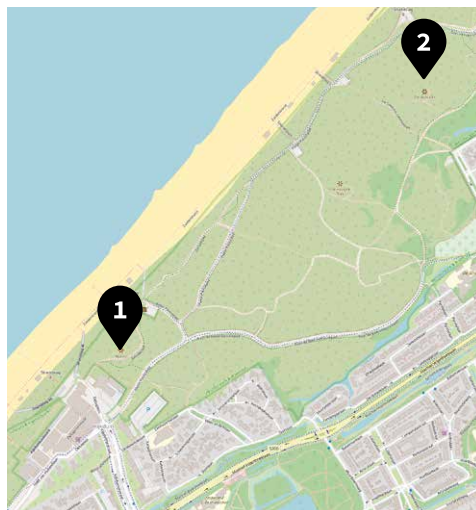
Van der Doeslaan 3

Bunkercomplex Rijkdorp was tijdens de Tweede Wereldoorlog het centrum voor de Duitse commandovoering in het gebied van Noordwijk tot en met Scheveningen. De kern van het complex wordt gevormd door de commandoposten, de gevechtsschuilplaatsen, de verbandplaats en de munitiebergplaats, alle van gewapend beton met een dikte van 2 meter of meer. Tijdens de Koude Oorlog lag hier de diep verscholen commandopost van de Koninklijke Luchtmacht.

Let op: deze locatie is enkel onder begeleiding van een gids te bezoeken. Je hoeft je niet vooraf op te geven. De rondleidingen worden doorlopend gegeven en duren ongeveer 20-30 minuten. Je kunt de bunkers niet op eigen gelegenheid betreden. De laatste rondleiding vertrekt om 15:00 uur.

During the Second World War, bunker complex Rijkdorp was the center for German command in the area from Noordwijk to Scheveningen. The core of the complex is formed by the command posts, the combat shelters, the aid station and the ammunition store, all of reinforced concrete with a thickness of 2 meters or more. During the Cold War, the deeply hidden command post of the Royal Netherlands Air Force was located here.

Please note: this location can only be visited with a guided tour. You do not need to register in advance. The tours are given continuously and last approximately 20-30 minutes. You cannot enter the bunkers on your own. The last tour departs at 15:00.

1 GANGENSTELSEL WN67 HL

Pieter Pauluspad

GPS: 52.070678, 4.223093

In het duin resteert nog circa 130 meter tunnel met zes aangesloten bunkers. In dit gedeelte van het complex WN 67 HL bevond zich onder andere een onderdeel van de Luftwaffe dat het luchtruim moest afsporen naar vijandelijke vliegtuigen. Let op: er kan een rij ontstaan doordat er maar een beperkt aantal bezoekers tegelijkertijd de gang in mag.

Near the boulevard of Kijkduin, under the dunes, is a hidden tunnel system. The 130 meters of tunnel and the six bunkers it connects still remain. This part of the complex housed the Flugwache, part of the German airforce, whose function it was to detect enemy aircraft.

2 MAMMUT-RADARBUNKER ERIKA

Nabij uitkijkpost 'De Vulkaan' in Kijkduin
GPS: 52.07825, 4.23643

Let op: opening is onder voorbehoud van de te verlenen vergunning. Vind de meest actuele informatie op de website www.bunkerdag.nl.

In het verlengde van de Savornin Lohmanlaan lag een bunkercomplex dat door de Duitsers werd aangeduid als Widerstandsnest 66 HM (Mammut Gerät Kijkduin). Centraal lag hier een radarpost van de Kriegsmarine die als tactische naam Anton had. Op het hoge duin stond in 1941 al een radarinstallatie, vermoedelijke was het de voorloper van de latere Mammut-radarinstallatie. Deze bunker kreeg de naam Erika.

Please note: opening is subject to the granting of a permit. Find the most up-to-date information on the website www.bunkerdag.nl.

In the extension of the Savornin Lohmanlaan was a bunker complex that was designated by the Germans as Widerstandsnest 66 HM (Mammut Gerät Kijkduin). Centrally located here was a radar post of the Kriegsmarine that had the tactical name Anton. There was already a radar installation on the high dune in 1941, presumably the forerunner of the later Mammut radar installation. This bunker was given the name Erika.

3 FÜHRER DER SCHNELLBOOTE: COMMANDOBUNKER V149

Van Stolkpark, ingang t/o Hogeweg 18
GPS: 52.100233, 4.289090

Let op: opening is onder voorbehoud van de te verlenen vergunning. Vind de meest actuele informatie op de website www.bunkerdag.nl.

De Führer der Schnellboote had het bevel over de motortorpedoboten en viel rechtstreeks onder het opperbevel van de Kriegsmarine. In Scheveningen was ook het logistieke hoofdkwartier van Europa gevestigd en de gevechtsleiding van de Noordzee en het kanaal. De commandobunker was via verschillende gangen en loopgraven met andere bunkers binnen het complex verbonden. Deze bunker zal speciaal voor Bunkerdag toegankelijk worden gemaakt.

Please note: opening is subject to the granting of a permit. Find the most up-to-date information on the website www.bunkerdag.nl.

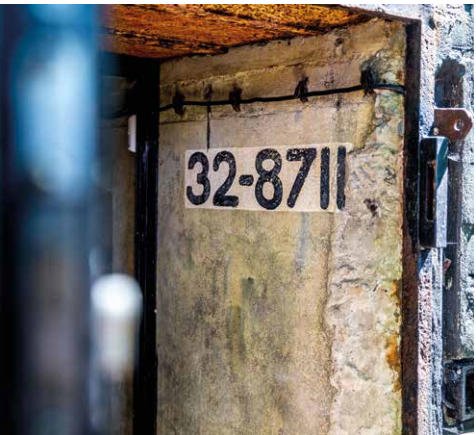
The Führer der Schnellboote was tasked with coordinating the motor-torpedo boats and operated directly under navy command. The logistics headquarters of Europe and the battle command of the North Sea and the canal were also located in Scheveningen. The commandbunker, built under the Belvédère Park, was connected to other bunkers in the complex by various corridors and trenches. This sizeable bunker is currently buried under sand but will be made accessible especially for Bunker Day.

4 ATLANTIKWALL MUSEUM
DEN HAAG

Badhuisweg 123
GPS: 52.105499, 4.295877

In 1943 bouwde de Duitse bezetters hier een commandocentrum dat bestond uit 13 bunkers. Stichting Atlantikwall Museum Den Haag heeft de commandobunker, een manschappenbunker en een toiletbunker weer toegankelijk gemaakt. De commandobunker en toiletbunker zijn authentiek ingericht.

The German occupation built a command centre consisting of 13 bunkers in 1943. Atlantikwall Museum The Hague has reopened and authentically refurbished the command bunker and the toilet bunker.

5 NATIONAAL MONUMENT
ORANJEHOTEL

Van Alkemade laan 1258
GPS: 52.11124, 4.30070

Het Oranjestad is de bijnaam voor de Scheveningse gevangenis tijdens de Tweede Wereldoorlog. Tussen 1940-1945 hield de Duitse bezetter hier ruim 25.000 mensen gevangen voor verhoor en berechting: verzetsmensen, maar ook Joden, communisten en Jehova's getuigen. Al in de oorlog werd het complex 'Oranjestad' genoemd. Een ode aan de verzetsmensen die hier zaten. Mensen zaten hier opgesloten omdat ze in de ogen van de Duitse bezetter de wet hadden overtreden. Het complex bestaat uit circa 120 cellen. Het hart van het herinneringscentrum is Cel 601, een cel die nog helemaal in authentieke staat bewaard is.

The Oranjestad is the nickname for the Scheveningen prison during Second World War. Between 1940-1945, the German occupier held more than 25,000 people here for interrogation and trial: resistance members, but also Jews, communists and Jehovah's Witnesses. The complex was already called 'Oranjestad' during the war. An ode to the resistance fighters who were here. People were locked up here because in the eyes of the German occupier they had broken the law. The complex consists of approximately 120 cells. The heart of the memorial center is Cell 601, a cell that is still completely preserved in its original state.

ORANJEHOTEL JUNIOR

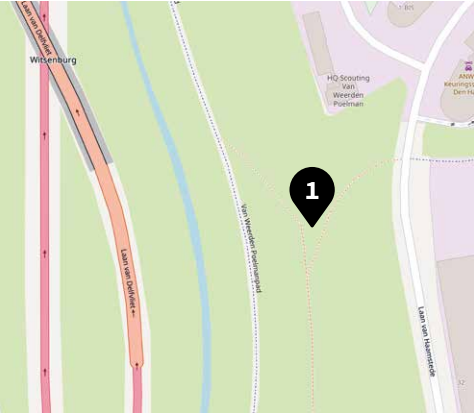
Nieuw is Oranjestad Junior, een volledig voor jongeren opengestelde cellengang. Opgesloten in een echte cel kunnen jongeren van 8 tot 16 jaar in een interactief programma ontdekken wat zich hier tijdens de nazibezetting afspeelde. Want hoe is het om opgesloten te worden vanwege je acties, mening of achtergrond?

New is Oranjestad Junior, a cell corridor completely open to young people. Locked up in a real cell, young people aged 8 to 16 can discover what happened here during the Nazi occupation in an interactive programme. Because what is it like to be locked up because of your actions, opinion or background?

TENTOONSTELLING

Tijdens de Tweede Wereldoorlog functioneert het Oranjestad als politieke gevangenis. Tegenstanders van het naziregime worden hier opgesloten, verhoord en veroordeeld. Maar politieke gevangenschap is van alle tijden en plaatsen. In de tentoonstelling 'Vrijheid onder druk. Politiek gevangen, toen en nu' geeft het museum een impressie van een aantal politieke gevangenschappen in de wereld. Van Kilmainham Goal in Dublin tot het hoofdkwartier van de Staatspolitie in Sao Paulo. De tentoonstelling vindt plaats in het kader van 80 jaar vrijheid.

During the Second World War, the Oranjestad functions as a political prison. Opponents of the Nazi regime are locked up, interrogated and sentenced here. But political imprisonment is of all times and places. In the exhibition 'Freedom under pressure. Political prisoners, then and now', the museum gives an impression of a number of political prisons in the world. From Kilmainham Goal in Dublin to the headquarters of the State Police in Sao Paulo. The exhibition is taking place in the context of 80 years of freedom.

1 TOBRUK YPENBURG
ILSY-plantsoen 9, Den Haag
GPS: 52.039079, 4.354125

Deze tobruk werd gevonden bij de Rotterdamse Baan en in 2017 naar deze locatie verplaatst. Bekijk hem van binnen en leer meer over de oorlogsgeschiedenis van Ypenburg.

This tobruk was found at the Rotterdamse Baan and moved to this location in 2017. Take a look inside and learn more about the war history of Ypenburg.

PROGRAMMA

De Tobruk kan doorlopend worden bezocht, de vrijwilliger vertelt er graag meer over! In de rijdende bioscoop worden films vertoond over De Tweede Wereldoorlog op Ypenburg. Bij mooi weer bouwt de scouting een stormbaan die gehele dag blijft staan en te gebruiken is. De luchtscouts demonstreren modelvliegen met lijnbestuurde modellen.

The Tobruk can be visited continuously, the volunteer will be happy to tell you more about it! In the mobile cinema films are shown about the Second World War at Ypenburg. In good weather the scouts build an obstacle course that remains standing and can be used all day. The air scouts demonstrate model flying with line-controlled models.

museum
Beelden
aan
Zee

4 april t/m
2 november 2025

NU TE
ZIE

VRIJHEID ONDER DRUK

POLITIEK GEVANGEN
TOEN EN NU

Khaled Dawwa
Voici mon cœur !

VRIENDEN LOTERIJ fonds M VSBfonds beeldenaanzee.nl

www.oranjehotel.org

nationaal
monument
Oranjehotel

RKD NEDERLANDS
INSTITUUT VOOR
KUNSTGESCHIEDENIS

Mauritshuis

Huis in de storm
Museum in oorlogstijd

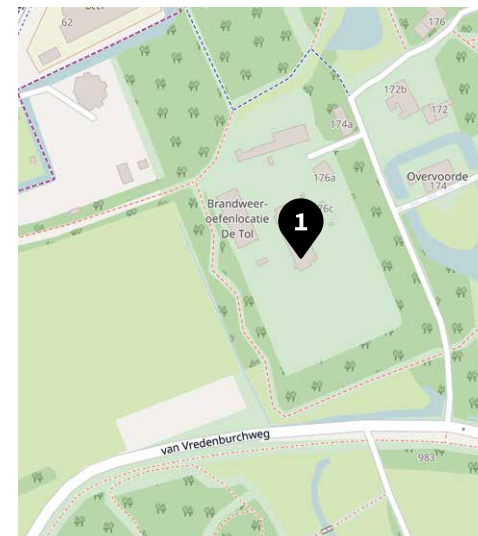
Herdenkings- monumenten: Bevrijding in beeld

Expositie bij het RKD

rkd.nl

mauritshuis.nl/storm

RIJSWIJK

1 BUNKERCOMPLEX OVERVOORDE

Van Vredenburgweg 176A
GPS: 52.044142, 4.300029

In de gemeente Rijswijk ligt het voormalige Bescherming Bevolking-complex Overvoorde. Een unieke en zeer bijzondere locatie waar de tijd lijkt te hebben stilgestaan. Toegankelijk zijn een Küver 413a manschappenbunker en een SK radio en af luisterpost uit de Tweede Wereldoorlog en Duitse bouwwerken ten bate van de Luftgau Holland. Tevens is er een compleet authentiek ingerichte atoombunker welke dienstdeed als commandopost van de Bescherming Bevolking vanaf 1969. Alle bunkers zijn ingericht, sommige nog niet volledig maar er is genoeg te zien!

In Rijswijk, you can find the former complex of the Dutch Civil Defense Organization, known as 'Bescherming Bevolking'. It is a unique location, where it seems as if time stood still since the Cold War. Several bunkers on the complex can be entered, including a Küver 413a crew bunker and a SK radio- and monitoring station from WWII and German constructions for the benefit of the Luftgau Holland. But even more special is the nuclear bunker which served as a command post for the Bescherming Bevolking (population protection) from 1969. All of the bunkers are furnished, some aren't complete yet, but there is plenty to see!

VIER DE VRIJHEID

BEVRIJDINGFEEST RIJSWIJK

Museum Bescherming Bevolking, Bunkercomplex Overvoorde, staat vandaag in het teken van de bevrijding! We herdenken en vieren samen de bevrijding van Nederland in 1945, waarbij er een einde kwam aan de Tweede Wereldoorlog.

De Able Compagnie is aanwezig met diverse voertuigen. Er worden muzikale optredens verzorgd. Er zijn marktkramen met een militaria markt waar men unieke items te koop aanbiedt. Een klein assortiment fris, koffie, thee, koek en broodjes is te koop.

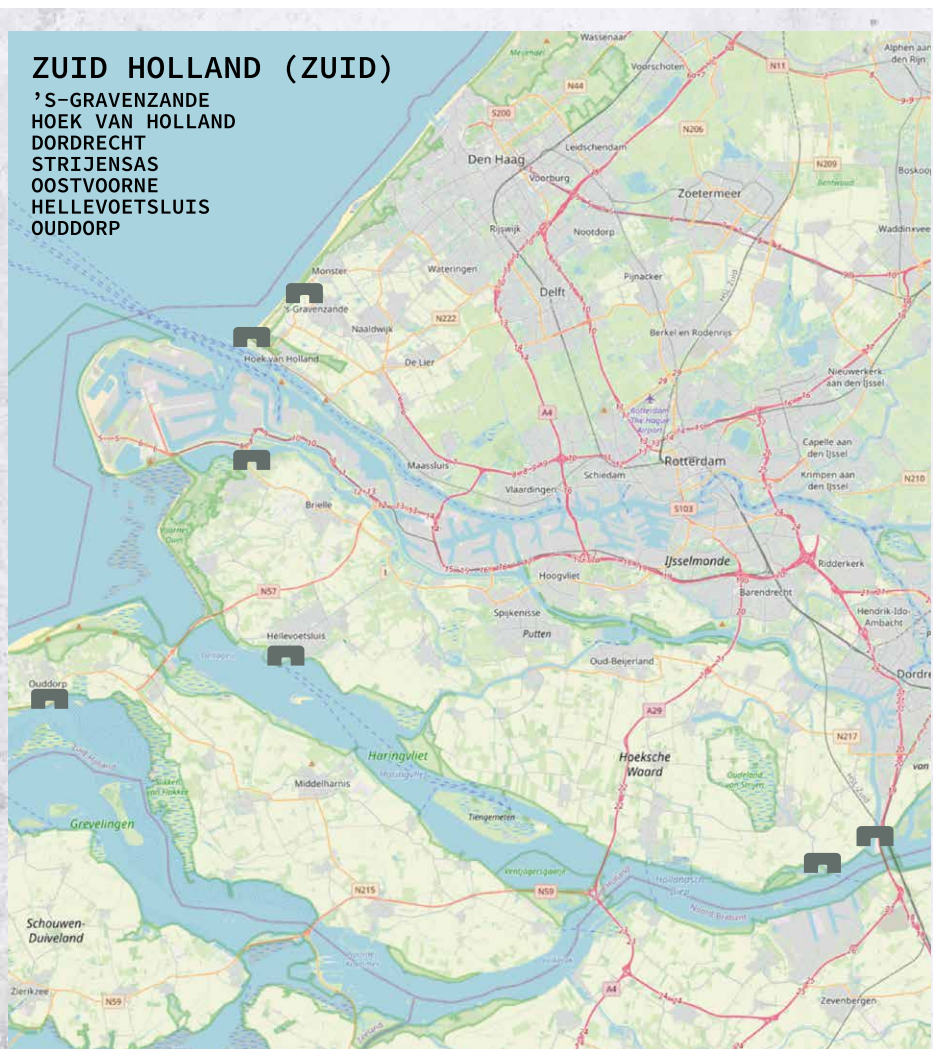
Museum Bescherming Bevolking, Bunkercomplex Overvoorde, is dedicated to the liberation today! Together we commemorate and celebrate the liberation of the Netherlands in 1945, which ended the Second World War.

The Able Compagnie is present with various vehicles. Musical performances are provided. There are market stalls with a militaria market where unique items are offered for sale. A small assortment of soft drinks, coffee, tea, cookies and sandwiches is for sale.

ZUID HOLLAND (ZUID)

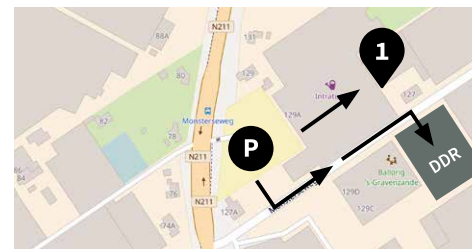
'S-GRAVENZANDE
HOEK VAN HOLLAND
DORDRECHT
STRIJENSAS
OOSTVOORNE
HELLEVOETSLUIS
OUDDORP

De bunkers bij strategische punten langs de kust, waren bedoeld voor observatie, verdediging en communicatie. De bezetting was hier goed voorbereid op een aanval, maar die kwam uiteindelijk niet via deze zuidelijke kuststrook. Terwijl in Zeeland de Slag om de Schelde woedde, bleven de Duitsers in Zuid-Holland lange tijd standhouden. Pas in mei 1945, na de Duitse capitulatie, gaven ze zich hier over. Veel bunkers zijn daardoor goed bewaard gebleven – stille getuigen van een oorlog die ook hier lang voelbaar was.

The bunkers at strategic points along the coast were intended for observation, defence and communication. The occupation was well prepared for an attack here, but it did not ultimately come via this southern coastal strip. While the Battle of the Scheldt raged in Zeeland, the Germans held out in South Holland for a long time. They only surrendered here in May 1945, after the German capitulation. Many bunkers have therefore been well preserved – silent witnesses of a war that was also felt here for a long time.

'S-GRAVENZANDE

1 SPERRE ARENDSDUIN: MANSCHAPPENBUNKER 501 & GESCHUTSBUNKER 676 & KEUKENGEBOUW & TOBRUK

Monsterseweg 129

GPS: 52.013917, 4.153715

De bunkers zijn gelegen in de tuin, te bereiken via het restaurant. Volg de bordjes vanaf de ingang van de winkel Intratuin.

The bunkers are located in the garden, accessible via the restaurant. Follow the signs from the entrance of the Intratuin store.

Sperre Arendsduin was de meest noordelijke en zwaar verdedigbare ingang van de Festung Hoek van Holland. De zware betonnen kolossen staan in de bloeiende terrastuin achter de Intratuin en zijn op deze dag allen toegankelijk.

Je ziet hier een manschappenbunker voor 10 personen type 501, die grotendeels is ingericht. Een nauwelijks zichtbare geschutsbunker voor een 4,7 Panzer Abwehr Kanon type 676, waarvan de nooduitgang in de oude staat is hersteld. Verder is er een twee persoons mitrailleur tobruk te zien. In het Duitse keukengebouw is een foto expositie.

During the Second World War, Sperre Arendsduin was the most northern and heavily defensible entrance to the Festung Hoek van Holland. The massive concrete bunkers can be found in the blooming terrace garden behind the Intratuin store and all of them are accessible on this day.

Here you see a crew bunker for 10 people type 501, which is largely furnished. A barely visible gun bunker for a 4.7 Panzer Abwehr Cannon type 676, of which the emergency exit has been restored to its original state. Furthermore, there is a two-person machine gun tobruk to see. In the German kitchen building there is a photo exhibition.

VIER DE VRIJHEID

RONDLEIDINGEN & EXPOSITIE

Er worden rondleidingen gegeven. In het Duitse keukengebouw is een foto expositie van de bevrijding van het Bunkercomplex Sperre Arendsduin.

Guided tours are given continuously by volunteers. In the German kitchen building is a photo exhibition of the liberation of the Bunkercomplex Sperre Arendsduin.

DOEDELZAKSPELER

Een doedelzakspeler, gekleed in Full-dress militair uniform, zal tussen 12.00 en 17.00 uur een aantal optredens verzorgen ter herdenking van het eindigen van de Tweede Wereldoorlog 80 jaar geleden.

The piper, dressed in full-dress military uniform, will perform a number of times between 12:00 and 17:00 to commemorate the end of World War II, 80 years ago.

RE-ENACTMENT DDR REGIMENT

Beleef een uniek re-enactment optreden van afdeling DDR regiment, verzorgd door VMOO. Je ziet authentieke uniformen, wapens, voertuigen, tenten en diverse gebruiksvoorwerpen. **Het kampement is opgeslagen op het terrein naast Intratuin, achter de parkeerplaats van Ballorig. Volg de aanwijzborden.**

*Experience a unique re-enactment performance of the DDR regiment department, provided by VMOO. You will see authentic uniforms, weapons, vehicles, tents and various utensils. **The camp is set up on the grounds next to Intratuin, behind the Ballorig parking lot. Follow the signs.***

1 STELLING 34

Maasdijk 201
GPS: 51.97563, 4.19231

Stelling 34 (Widerstandsnest 34), behoorde tot het buitenste landfront van de Festung Hoek van Holland. Van de stelling resteren nog vijf van de zeven bunkers. Dit zijn onder andere een bunker voor munitie (674), anti-tankgeschut (667) en proviand. In de Tweede Wereldoorlog verdedigde de stelling een deel van de 11 kilometer lange tankgracht. Deze gracht is na de oorlog grotendeels gedempt, maar is op deze locatie nog intact. Tijdens de Bunkerdag zijn alle bunkers te bezoeken.

Stelling 34 (Widerstandsnest 34), belonged to the outer land front of the Festung (fortress) Hoek van Holland. Five of the seven bunkers still remain including a bunker for ammunition (674), anti-tank guns (667) and provisions. During the Second World War, the fortress defended part of the 11 kilometer long tank moat. This moat was largely filled in after the war, but at this location it is quite intact. All bunkers can be visited during Bunker Day.

PENDELDIENST / SHUTTLE SERVICE

Tussen Stelling 34 en 46 vaart een pendeldienst over de voormalige tankgracht. De tocht leidt door het typische Westlandse kassenlandschap. De boot maakt een tussenstop bij Stelling 45, die dit jaar voor het eerst en enkel te bezichtigen is als onderdeel van de pendeldienst.

De eerste vaart vertrekt om 10:30 uur en de laatste om 16:00 uur. Vaartijden zijn afhankelijk van de drukte. Op een boot passen max. 25 mensen. Een retourticket kost €3,00.

Vertrekpunt Stelling 34: Vanaf de stelling bij het dijkhuisje van Delfland. Vertrekpunt Stelling 46: aan de overkant van de stelling.

A shuttle service will sail between Stelling 34 and 46 across the former tank ditch. The tour will take you through the typical Westland greenhouse landscape. The boat will make a stop at Stelling 45, which can be visited for the first time this year and only as part of the shuttle service.

The first boat will depart at 10:30 am. and the last at 16:00 pm. Sailing times will depend on how busy it is. A maximum of 25 people can fit on a boat. A return ticket costs €3.00.

Departure point Stelling 34: From the Stelling at the dike house of Delfland. Departure point Stelling 46: on the other side of the Stelling.

2 STELLING 45

Let op: deze locatie is enkel te bereiken via de speciale pendelboot die tijdens Bunkerdag vaart tussen Stelling 34 en Stelling 46.

Van Stelling 45 (Widerstandsnest, ook wel afgekort als WN 45) resteert nog een bunker 625. In de bunker stond een PAK opgesteld (Panzerabwehr kanone). Het schietgat van deze bunker 625 staat gericht op de Waalbrug in Naaldwijk. De bunker is ontgraven aan de voorzijde en verder niet ingericht. De bunker staat nu in een privé tuin en is alleen op bepaalde momenten in het jaar te bezichtigen.

Please note: this location can only be reached by the special shuttle boat that sails between Stelling 34 and Stelling 46 during Bunker Day.

Of Stelling 45 (Widerstandsnest, also shortened as WN 45) there is still a bunker 625 left. A PAK (Panzerabwehr gun) was set up in the bunker. The loophole of this bunker 625 is aimed at the Waal Bridge in Naaldwijk. The bunker has been excavated at the front and is not further furnished. The bunker is located in a private garden and can only be visited at certain times of the year.

3 STELLING 46

Dijkkerwaal 20
GPS: 51.99218, 4.18251

Stelling 46 (Widerstandsnest 46), behoorde tot het buitenste landfront van de Festung Hoek van Holland. Van de stelling resteren nog drie van de acht bunkers. Dit zijn een bunker voor manschappen (621), munitie (134) en een mortier (Bauform 206). In de Tweede Wereldoorlog verdedigde de stelling een deel van de 11 kilometer lange tankgracht. Tijdens de Bunkerdag zijn de munitie- en mortierbunker te bezoeken. De manschappenbunker doet dienst als fundering van een huis en is dit jaar voor het eerst tijdens Bunkerdag te bezoeken!

Stelling 46 (Widerstandsnest 46), belonged to the outer land front of the Festung (fortress) Hoek van Holland. Three of the eight bunkers still remain including a bunker for troops (621), ammunition (134) and a mortar (Bauform 206). During the Second World War, the fortress defended part of the 11 kilometer long tank moat. The ammunition and mortar bunker can be visited during Bunker Day. The crew bunker serves as the foundation of a house and can be visited for the first time this year during Bunker Day!

EXPOSITIE BREEKBAAR LANDSCHAP

In de munitiebunker van Stelling 46 is een expositie te zien met het thema 'Breekbaar Landschap'. Hiermee wordt het verhaal verteld van het buitenste landfront en de 11 kilometer lange tankgracht die het Westland in tweeën kliefde. Ook wordt er aandacht besteed aan het verhaal van de familie Backer die hier hun land verlaten en waarvan het huis werd gesloopt. Zij keerde na de oorlog terug en bouwde hun nieuwe huis op een de manschappenbunker.

In the ammunition bunker of Stelling 46, an exhibition can be seen with the theme 'Fragile Landscape'. This tells the story of the outer land front and the 11 kilometre long tank ditch that split the Westland in two. Also the story of the Backer family is told, who left their home here and whose house was demolished. They returned after the war and built their new house on top of a bunker.

1 BUNKER HAMBURG

Vinetaduyn, Strandweg 25
GPS: 51.984568, 4.117507

Deze voormalige Duitse munitiebunker, onderdeel van de Atlantikwall, is tijdens de Koude Oorlog gebruikt door de Koninklijke Marine als communicatiecentrum om Russische schepen op de Noordzee te volgen. De bunker is nog in de originele staat van toen. Dus een echte tijdscapsule.

This former German ammunition bunker, part of the Atlantic Wall, was used by the Royal Navy during the Cold War as a communication center to track Russian ships in the North Sea. The bunker is still in its original condition. So a real time capsule.

2 BUNKER BREMEN

Vinetaduyn, Strandweg 25
GPS: 51.984568, 4.117507

Bremen is de Duitse bijnaam die deze bunker van het type FL246 heeft gekregen. Het is een munitiebunker en diende als opslag van munitie voor het kustgeschut in het Vinetaduyn. Bekijk de exposities in deze bunker, ingericht door het Nederlands Militair Kustverdedigingsmuseum en de film 'De Verborgene Grens' over de Atlantikwall.

This munitions bunker is part of the German Vineta battery and is currently home to the Nederlands Militair Kustverdedigingsmuseum (Dutch Military Coastal Defence Museum). Bremen is the nickname the Germans used for the type FL246 bunker. Access: The bunker is accessible via the entrance to the Vinetaduyn.

TENTOONSTELLING & FILM

Er is een tijdelijke expositie met als thema: 'De bevrijding'. Je ziet hier lokale posters en pamfletten en een aantal militaire voorwerpen die na de oorlog een andere functie kregen. Een Duitse helm werd een vergiet, een huls een bedkruik of een decoratieve vaas. De film 'De Verborgene Grens' is doorlopend te zien en duurt 15 minuten.

There is a temporary exhibition with the theme: 'The liberation'. You can see local posters and pamphlets here and a number of military objects that were given a different function after the war. A German helmet became a colander, a sleeve a hot water bottle or a decorative vase. The film 'The Hidden Border' can be seen continuously and lasts 15 minutes.

*This unique bunker complex was the headquarters of the German coastal artillery at Hoek van Holland. Operations of all coastal 'Festung Hoek van Holland' batteries were coordinated from this type M152 command bunker, including the adjacent Vineta battery. You can visit three bunkers and a corridor system during Bunker Day. **Don't forget to bring your flashlight!***

5 ONSE BUNKER

Wierstraat 51
GPS: 51.99015, 4.12739

Op het terrein van ONS Recreatieoord ligt een bijzondere bunker die eigenlijk bestaat uit twee bunkers die aan elkaar vast gebouwd zijn. Het voorste gedeelte is een verdedigingsbunker, Type S7 'Stekelvarken bunker' met schietgaten. Door de Duitsers is er in 1943 nog een deel aangebouwd, dat is een type VF2B manschappenonderkomen voor 6 man.

On the grounds of ONS Recreatieoord is a special bunker located, that consists of two bunkers that are built together. The front part is a defense bunker, Type S7 'Porcupine bunker' with loopholes. In 1943 the Germans added another part, which is a type VF2B crew shelter for 6 men.

3 ICOON

Badweg 1b, ingang Koningin Emmaboulevard
GPS: 51.98277, 4.11300

iCOON HvH is een kleinschalige buitenplaats voor kunst-, natuur-, maritiem en militair erfgoed liefhebbers. In de voormalige munitiebunker (FL 246) is een museum voor moderne kunst & design gevestigd. Buiten vind je uitkijktoren de UITZWAAI, terras en horecacontainer. Een tweede kunstwerk buiten, wordt een bovengronds gangenstelsel gebaseerd op de dikte van de bunkermuren, is in voorbereiding.

iCOON HvH is a small-scale estate for art, nature, maritime and military heritage enthusiasts. The former ammunition bunker (FL 246) houses a museum for modern art & design. Outside you will find the UITZWAAI lookout tower, terrace and catering container. A second work of art outside, an above-ground corridor system based on the thickness of the bunker walls, is in preparation.

4 MARKOSTAND MET GANGENSTELSEL

Strandboulevard
GPS: 51.988175, 4.118312

Dit unieke bunkercomplex vormde het hoofdkwartier van de Duitse kustartillerie in Hoek van Holland. Vanuit deze grote commandobunker, type M152, werden alle kustbatterijen van de 'Festung Hoek van Holland' geleid, waaronder ook de naastgelegen kustbatterij 'Vineta'. Tijdens Bunkerdag bezoek je er drie bunkers en een ondergronds gangenstelsel. **Neem je zaklamp mee om deze bunkers te ontdekken.**

UITKIJKTOREN DE UITZWAAI

Uitkijktoren de UITZWAAI is geïnspireerd op de wachttorens uit de Koude Oorlog. Vanaf de toren kun je bedenken waar in het voorduyn circa 50 bunkers verstopt liggen. De 8 meter hoge UITZWAAI staat op een duinterp van 5 meter.

The UITZWAAI lookout tower is inspired by the watchtowers from the Cold War. From the tower you can imagine where approximately 50 bunkers are hidden in the foredune. The 8-meter high UITZWAAI stands on a 5-meter dune mound.

1 MANSCHAPPENBUNKER 502 MET FLAKBEDDING
Rijksstraatweg 182
GPS: 51.729531, 4.630541

De Flakbedding, een opstelling voor luchtafweer- geschut, op het dak maakt deze bunker uniek in zijn soort. Alle onderdelen in de bunker zijn weer werkend gemaakt en het kleine bunkermuseum geeft een goed beeld van hoe een bunker functioneerde. De naastgelegen Tobruk is ook geopend.

This type 502 barracks bunker is unique in that its roof is equipped with a Flakbedding - a type of anti-aircraft weapon. Everything here has been restored to working order. Also due to the little museum we get a really good impression of how the bunker functioned. The Tobruk close to the museum is also open.

2 GROEPSSCHUILPLAATS TYPE P
Rijksstraatweg 351
GPS: 51.725005, 4.627315

Groepsschuilplaats type P is een Nederlands militair bouwwerk. Deze is gebouwd in 1940, vlak voor het uitbreken van de oorlog. De groepsschuilplaats heeft geen schietgat(en), behalve dan een toegangsverdedigingsgat. Een groepsschuilplaats bood plaats aan 8 tot 10 soldaten.

Group shelter type P is a Dutch military structure. This was built in 1940, just before the outbreak of war. The group shelter has no loophole(s), other than an entrance defense hole. This group shelter could accommodate 8 to 10 soldiers.

VIER DE VRIJHEID

FILM: LUCHTLANDINGEN MEI 1940

De mini documentaire vertelt het verhaal van een oud bewoner van Willemsoord, die als kleine jongen de luchtlandingen in mei 1940 heeft meegemaakt. In deze indrukwekkende film wordt met name over de kazematten gesproken, waar je je op dit moment als bezoeker bevindt. De film duurt ca. 15 minuten en wordt doorlopend vertoond in de groepsschuilplaats type P.

The mini documentary tells the story of an old resident of Willemsoord, who as a little boy experienced the airborne landings in May 1940. This impressive film focuses mainly on the casemates where you as a visitor are currently. The film lasts approximately 15 minutes and is shown continuously in the group shelter type P.

KINDERSPEURTOCHT

Speciaal voor kinderen is er een speurtocht ontwikkeld. Ga op avontuur met hondje Teddy en verzamel alle antwoorden in- en rond de bunkers. Kun jij met de letters een woord maken?

A treasure hunt has been developed especially for children. Go on an adventure with dog Teddy and collect all the answers in and around the bunkers. Can you make a word with the letters?

RE-ENACTMENT

Duitse soldaten geven vandaag een beeld van hoe het leven in en om de bunker eruit zag in oorlogstijd. In het leef vertrek van de manschappenbunker 502 worden de dagelijkse bezigheden uitgebeeld. Op de flakbedding (luchtafweerpositie) hebben de soldaten bewakingstaken en in de tobruk nemen ze een MG gevechtspositie in. Stel al je vragen aan het reenactment wat betreft de uitrusting, wapenarij en werkzaamheden. Ze beantwoorden ze graag aan je!

Today, German soldiers give an impression of what life in and around the bunker was like during wartime. In the living room of the troop bunker 502, the daily activities are depicted. On the flak bedding (anti-aircraft position), the soldiers have guard duties and in the tobruk they take up an MG combat position. Ask all your questions to the reenactment regarding the equipment, armament and activities. They will be happy to answer them for you!

VOERTUIGEN

Keep them Rolling is vandaag aanwezig met een aantal geallieerde voertuigen. Jeeps, een GMC vrachtwagen en misschien wel een motorfiets. Je vindt ze bij de manschappenbunker.

Keep them Rolling is present today with a number of allied vehicles. Jeeps, a GMC truck and perhaps a motorcycle. You will find them at the troop bunker.

Hoewel Dordrecht en Strijensas niet aan zee liggen, bouwden de Duitsers hier toch bunkers als onderdeel van hun verdedigingsnetwerk. Deze regio was strategisch belangrijk vanwege de rivieren, bruggen en vaarwegen – zoals het Hollands Diep en de Moerdijkbrug. De bunkers moesten deze routes beschermen tegen geallieerde aanvallen en sabotage. Ook Strijensas lag op een kwetsbaar punt aan het water en fungeerde als toegangspoort tot het achterland. Zo maakten deze plekken deel uit van een breder verdedigingssysteem dat verder reikte dan alleen de kust: de Atlantikwall liep ook landinwaarts.

Although Dordrecht and Strijensas are not located on the sea, the Germans still built bunkers here as part of their defence network. This region was strategically important because of the rivers, bridges and waterways – such as the Hollands Diep and the Moerdijk Bridge. The bunkers had to protect these routes from allied attacks and sabotage. Strijensas was also located at a vulnerable point on the water and functioned as a gateway to the hinterland. In this way, these places were part of a broader defence system that extended further than just the coast: the Atlantic Wall also ran inland.

1 V.I.S. KAZEMAT EN LUCHTWACHTTOREN Mariapolder 5 GPS: 51.722221, 4.615786

In Strijensas vinden we drie verdedigingswerken op elkaar: een dijk, een kazemat en een luchtwachttoeren. De luchtwachttoeren maakte deel uit van het netwerk van uitkijktorens tijdens de Koude Oorlog. Vrijwilligers die niet ver van de luchtwachttoeren woonden werden opgeleid tot luchtwachter en maakten dan deel uit van de Koninklijke Luchtwacht Dienst. Vanaf de toren konden de luchtwachters Russische vliegtuigen die laag overkwamen om onder de radar te blijven, op 8 kilometer afstand horen aankomen.

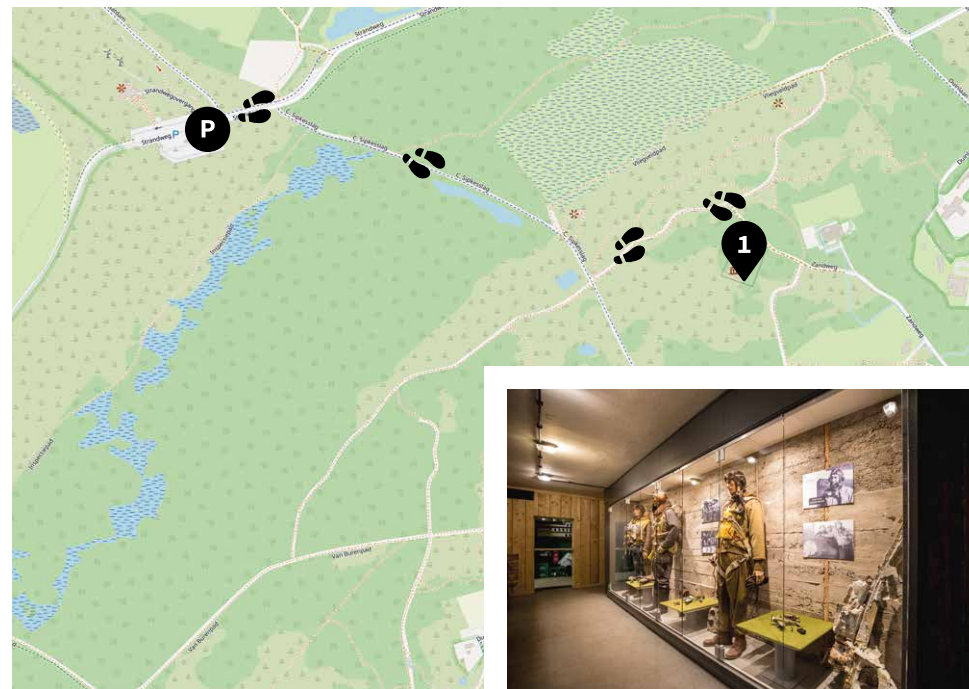
De kazemat onder de toren is gebouwd in 1937. Het wordt ook wel een V.I.S. (Voorschrift Inrichten Stellingen) Kazemat genoemd. Vanuit de kazemat werd met een mitrailleur de rivierkruising en de Moerdijkbruggen in de gaten gehouden. Er zijn nog veel originele sporen te zien, zoals de stalen deuren,

een nabijverdediging en een schietgat voor de mitrailleur. Buiten zijn er zelfs nog sporen van inslag te zien.

In Strijensas we find three defense structures on top of each other: a dike, a casemate and an air watchtower. The air watchtower was part of the network of lookout towers during the Cold War. Volunteers who lived not far from the watchtower were trained as air watchers and then became part of the Royal Air Guard Service. From the tower, air watchers could hear Russian planes flying low to stay under radar approaching from 8 kilometers away.

The casemate under the tower was built in 1937. It is also known as a V.I.S. (Voorschrift Inrichten Stellingen) casemate. The river crossing and the Moerdijk bridges were monitored from the casemate with a machine gun. Many original traces can still be seen, such as the steel doors, a nearby defense and an embrasure for the machine gun. There are even traces of impact visible outside.

Tijdens Bunkerdag worden rondleidingen gegeven en mag je de luchtwachttoeren beklimmen.

Parkeer bij restaurant 'Aan Zee Oostvoorne', vanaf hier is het een mooie wandeling naar de Biberbunker.

Park at restaurant 'Aan Zee Oostvoorne', from here it is a nice walk to the Biberbunker.

RONDLEIDING

Doorlopend worden er rondleidingen gegeven. De laatste rondleiding start om 15:30 uur.

Guided tours are given continuously. The last tour starts at 3:30 PM.

1 BIBERBUNKER

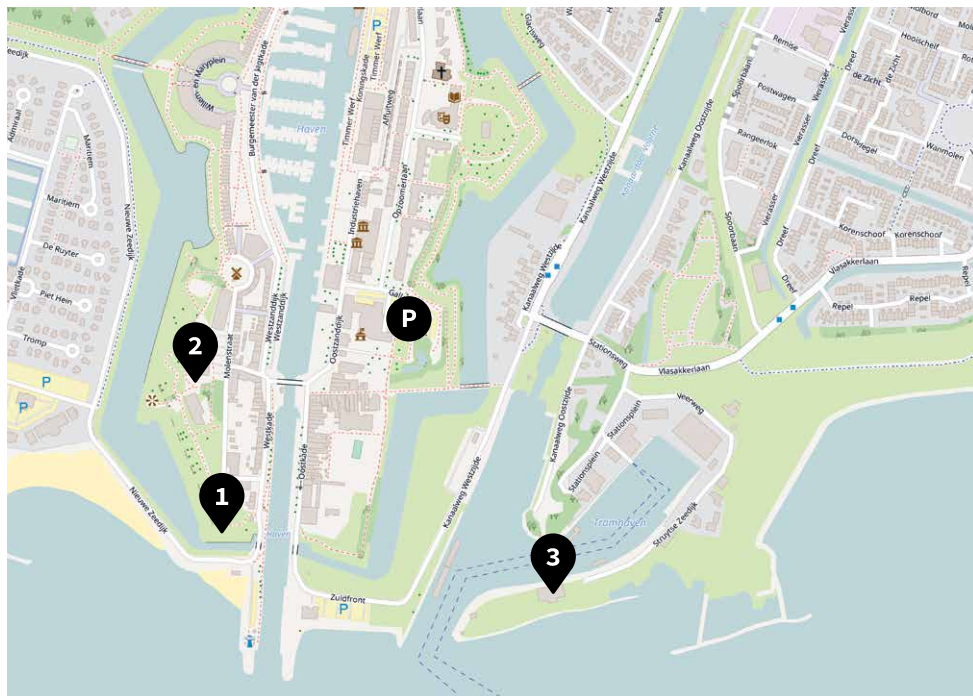
Vanuit deze bunker, St-type L487, werden acties ondernomen om geallieerde bommenwerpers op weg naar Duitsland te onderscheppen. Interessant is dat de bunker in de Koude Oorlog in gebruik is geweest bij een organisatie genaamd 'Bescherming Bevolking'. Nu is hij ingericht als museum.

Hidden in the Oostvoorne dunes is the so-called 'Biberbunker'. This St-type L487, codename 'Bertha', was built to function as a radar command post for the German air force. The bunker has since been set up as a museum and demonstrates how the command bunker worked.

TENTOONSTELLING

In de Biberbunker is een expositie over de US 8th Army Airforce, de Amerikaanse bommenwerpervloot die van 1942 t/m 1945 Duitsland bestookte.

In the Biberbunker there is an exhibition about the US 8th Army Airforce, the American bomber fleet that bombed Germany from 1942 to 1945.

1 GESCHUTSBUNKER TYPE 612

Nieuwe Zeedijk
GPS: 51.821095, 4.127150

In deze bunker stond een kanon waarmee parallel aan de kustlijn geschoten kon worden op de vijand op het strand. De aangebouwde mitrailleur opstelling (Tobruk) is vrijwel volledig origineel, evenals de naastgelegen 360° bedding. Oude foto's in de bunker brengen de herinnering aan voorbije tijden weer boven.

This type 612 gun bunker was equipped with a cannon, mounted on a carriage, that was used to fire parallel to the coastline. Also attached to this bunker is an almost fully original 'Tobruk' machinegun installation. Adjacent is the 360° bedding, also in almost completely original condition. The concrete road used to transport the cannon from the bunker to an open 360° bedding is also still present.

WANDELING 'SPOREN VAN DE TWEEDE WERELDOORLOG'

Kazerne Haerlem, Plein Fort Haerlem 1

In Hellevoetsluis zijn vele sporen te zien van Stützpunkt XXVIII (Steunpunt 28) van de Atlantikwall. Je ontdekt het zelf in de speciale tour die stichting Verdedigingswerken Hellevoetsluis vandaag organiseert.

Starttijden: elk heel uur, vanaf 11:00 uur. De laatste wandeling start om 16:00 uur. Duur: ca. 1 uur.

There is much to see of the Atlantic Wall and WWII in Hellevoetsluis. Discover it for yourself during the special 'Sporen Tweede Wereldoorlog' ('Traces of WWII') tour, organised by Stichting Verdedigingswerken Hellevoetsluis.

Starting times: every hour, from 11.00 till 16.00 hr. (In Dutch). Duration: approx. 1 hour.

FILM: DE VERBORGEN GRENS

Bekijk hier de korte film 'De Verborgene Grens' over de aanleg van de Atlantikwall. De film bevat filmmateriaal en foto's uit privécollecties en archieven. Duur: ca. 20 minuten.

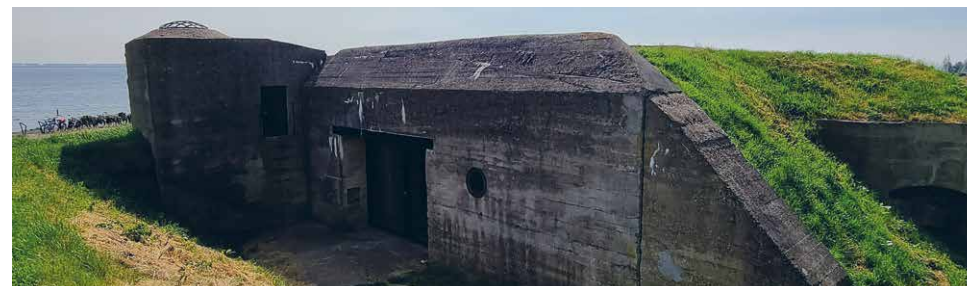
De Verborgene Grens is an educative film about the German-made coastal defence system in The Netherlands. The film includes footage and photos from private collections and archives. Duration: 20 minutes.

2 KAZERNE HAERLEM

Plein Fort Haerlem 1
GPS: 51.82316, 4.12695

Kazerne Haerlem, gebouwd in 1880 - 1881, was een complete bomvrije kazerne met sanitaire voorzieningen, keuken, slaapvertrekken etc. De lokalen boden een veilig onderkomen aan ruim 300 manschappen. Hier sliepen en verbleven de soldaten, onderofficieren en officieren van de kustbatterij op Front I-II. Tijdens Bunkerdag wordt er de film 'De Verborgene Grens' vertoond én het is het startpunt van de wandeling. In de kelder is een inrichting te zien van een soldatenkamer van rond 1900.

Kazerne Haerlem, built in 1880 - 1881, was a complete bombproof barracks with sanitary facilities, kitchen, bedrooms etc. The premises offered safe shelter to over 300 men. The soldiers, non-commissioned officers and officers of the coastal battery on Front I-II slept and stayed here. During Bunker Day, the film 'De Verborgene Grens' (The Hidden Border) will be shown there and it is the starting point of the walk. In the cellar, you can see the interior of a soldier's room from around 1900.

3 MANSCHAPPENVERBLIJF MET FLAK BEDDING

Veerweg 2a
GPS: 51.820052, 4.132992

Op deze plek maakte de Nazi's in de Tweede Wereldoorlog gebruik van de militaire gronden en bouwden hier hun luchtverdediging uit met een bedding voorzien van luchtafweergeschut (FLAK) en maakten gebruik van een reeds aanwezig Nederlands militair object om te dienen als manschappenverblijf. Een bijzondere plek omdat dit normaliter een terrein is dat niet betreden kan worden.

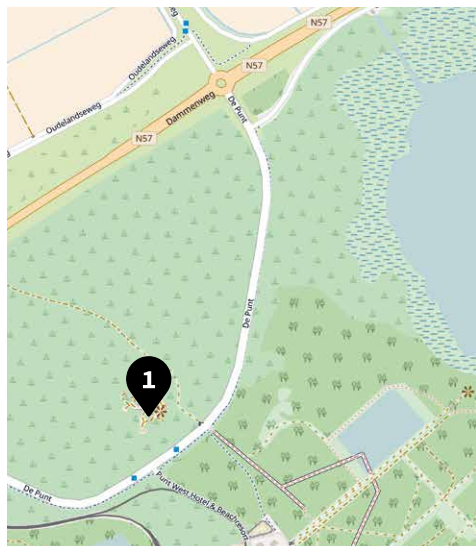
The Nazis used the military grounds at this location during the Second World War and expanded their air defense with a bed equipped with anti-aircraft guns (FLAK) and used an already present Dutch military object to serve as troops' quarters. A special place because this is normally an area that cannot be entered.

VERVOER HELLEVOETSLUIS

Parkeren rondom de bunkers in Hellevoetsluis, kan beperkt in de directe omgeving. Een goed alternatief is het parkeren achter het gemeentehuis op "Het schoolplein". Parkeren daar is gratis. Tijdens Bunkerdag rijdt er een treintje die de bezoekers vervoert naar de locaties.

Parking around the bunkers in Hellevoetsluis is limited. A good alternative is parking behind the town hall on "Het schoolplein". Parking there is free. During Bunker Day there is a small tourist train that transports visitors to the locations.

Bunkerdag-tickets (toegang) voor beide locaties in Ouddorp zijn vandaag uitsluitend bij Bunkercomplex De Punt te koop.

1 BUNKERCOMPLEX DE PUNT

De Punt 1

GPS: 51.785310, 3.883844

Bunkercomplex De Punt, aangeduid als Widerstandsnest 220 H, was strategisch van zeer groot belang. Vanaf hier bestreken de kanonnen de ingang van de Grevelingen, tussen Goeree en Schouwen. Tijdens Bunkerdag zijn de ST-bunkers 504, 502 en 134 vanbinnen te zien.

In de ST 504 schuilm bunker konden het geschut en het bedienen personeel worden ondergebracht. In de bunker was ruimte voor één 'gruppe', oftewel 10 man. In de ST 502 personeelsbunker konden 20 man onderdak vinden. In de ST 134 munitiebunker werd alle munitie voor de wapens opgeslagen.

De Punt bestaat daarnaast uit diverse ondersteunende bunkers: een observatiebunker, mitrailleurbunker, tankkoepelbunker, toiletbunker, waterbunker en een zoeklichtgarage met bedding. Op het complex zijn paden aangelegd en is de gehele route voorzien van informatiepanelen en bewegwijzering.

Bunkercomplex De Punt, referred to as Widerstandsnest 220 H, was of great strategic importance. From here, the guns covered the entrance to the Grevelingen, between Goeree and Schouwen. During Bunker Day, the ST bunkers 504, 502 and 134 can be seen from the inside.

The ST 504 shelter bunker could accommodate the guns and the operating personnel. The bunker had room for one 'gruppe', or 10 men. The ST 502 personnel bunker could accommodate 20 men. All the ammunition for the weapons was stored in the ST 134 ammunition bunker.

De Punt also consists of various supporting bunkers: an observation bunker, machine gun bunker, tank dome bunker, toilet bunker, water bunker and a searchlight garage with bedding. Paths have been constructed on the complex and the entire route is equipped with information panels and signage.

RONDLEIDINGEN

Doorlopend worden er rondleidingen gegeven langs de diverse bunkers in het complex. De laatste rondleiding vertrekt om 16:30 uur.

Continuous guided tours will be offered throughout the various bunkers in the complex. The last tour departs at 4:30 PM.

2 BUNKERSTELLING PREEKHILPOLDER

Parkeren aan de Blomweg

GPS: 51.79561, 3.89540

In de dijk van de Preekhilpolder langs het Grevelingenmeer, ligt een uit 1942 daterende bunkerstelling. Het is een infanteriestelling die door de Duitsers werd aangeduid als het Widerstandsnest 222 H. In het steunpunt werd één bomvrije personeelsbunker gebouwd van het type 501, een zogenaamde Gruppenunterstand. Deze woonbunker was bestemd voor 10 manschappen en is bomvrij uitgevoerd met wanden en een dak van 2 m dik gewapend beton. De bunker doet nu dienst als vleermuisbunker maar is tijdens Bunkerdag eenmalig geopend voor publiek. Aan de bunker vast gebouwd bevinden zich een bergplaats voor een watertank, een levensmiddelenbergplaats en een geschutsremise. Ook liggen er een tweetal kleine munitiebergplaatsen nabij de bunker. Dit eenvoudige bunkercomplex is op zich uniek omdat alle bijbehorende objecten nog bij aanwezig zijn.

In the dike of the Preekhilpolder along the Grevelingenmeer, there is a bunker position dating from 1942. It is an infantry position that was designated by the Germans as the Widerstandsnest 222 H. A bombproof personnel bunker of the type 501, a so-called Gruppenunterstand, was built in the strongpoint. This residential bunker was intended for 10 men and is bombproof with walls and a roof of 2 m thick reinforced concrete. The bunker now serves as a bat bunker but is open to the public once during Bunker Day. Attached to the bunker are a storage area for a water tank, a food storage area and a gun shed. There are also two small ammunition storage areas near the bunker. This simple bunker complex is unique in itself because all associated objects are still present.

RE-ENACTMENT

Schrik niet als je Duitse militairen tegenkomt! Ze beelden uit hoe het leven tijdens de Tweede Wereldoorlog er voor soldaten uitzag.

Don't be surprised if you encounter German soldiers! They will portray what life looked like for soldiers during the Second World War.

DEMONSTRATIES MET MODEL TANKS

Op 1 van de open geschut beddingen van het complex zal gereden worden met model tanks. Ook wordt er uitleg gegeven.

On one of the open gun emplacements of the complex, there will be demonstrations with model tanks. Explanation will also be provided.

EXPOSITIE

In de 134 bunker worden korte filmpjes vertoond over de Atlantikwall. Ook is er een kleine expositie met spullen uit die tijd.

In the 134 bunker, short films about the Atlantikwall will be shown. There is also a small exhibition featuring items from that time period.

BUNKERVLOGS ZUID-HOLLAND

In de Bunkersvlogs worden kijkers meegenomen langs de diverse bunkers van Zuid-Holland. Presentator Mark van Welzenis en bunkerexpert Jeroen Rijpsma geven antwoord op verschillende vragen. Grote en kleine bunkers waren verbonden met gangen en loopgraven, maar waar dienden die gangenstelsels nou precies voor? Hoe leefden soldaten in een bunker? Vanuit geschutsbunkers speurden ze naar vijanden langs de kustlijn, maar waar moest zo'n geschutsbunker nou aan voldoen? Na de bevrijding herinneren de bunkers nog aan de Tweede Wereldoorlog. De mensen in die tijd willen dat het liefst zo snel mogelijk vergeten. Soms werden bunkers gesloopt, maar ook overgenomen door de natuur. Hoe ging dat precies in zijn werk? De Bunkersvlogs bestaan uit vijf korte video's en zijn mogelijk gemaakt door Provincie Zuid-Holland en Erfgoedlijn Atlantikwall.

BEKIJK DE
BUNKERSVLOG
HIER

OP OORLOGSPAD ZEELAND

In Op Oorlogspad nemen historicus Hans Sakkers en filmmaker Klaas van de Ketterij de kijker mee op een fascinerende reis door de provincie Zeeland waar de sporen van de slag om de Schelde nog duidelijk aanwezig zijn. Diverse gebeurtenissen, waaronder de bombardementen op Walcheren, de inname van Zuid-Beveland en De Slag om de Sloedam komen aan bod. Het strategisch belang van het achterland van Zeeland en de bijzondere wapens die werden ingezet tijdens de Slag om de Schelde worden besproken. De serie Op Oorlogspad bestaat uit elf afleveringen en is gemaakt door Omroep Zeeland.

BEKIJK DE SERIE
OP OORLOGSPAD
HIER

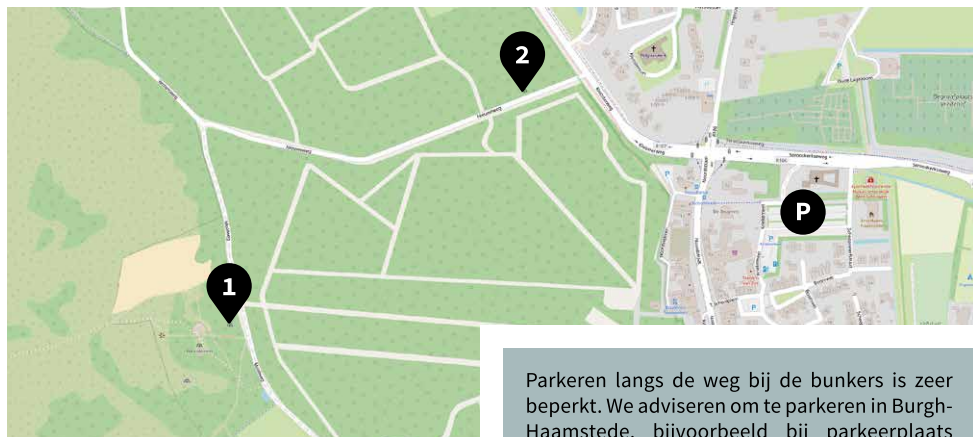
ZEELAND BURGH-HAAMSTEDE DISHOEK ZOUTELANDE MIDDELBURG VLISSINGEN LEWEDORP GROEDE

In Zeeland speelt de Slag om de Schelde een belangrijke rol. Deze vond plaats van begin oktober tot 8 november 1944 en was een van de zwaarste gevechten op Nederlands grondgebied. De geallieerden hadden de haven van Antwerpen al veroverd, maar de toegang via de Westerschelde was nog in handen van de Duitsers. Pas na wekenlange, hevige gevechten – vooral op Walcheren – werd de vaarweg vrijgemaakt. Dit was van groot belang voor de aanvoer van troepen en materieel richting Duitsland. De overwinning bij de Schelde was daarmee een beslissend moment in de bevrijding van West-Europa. Vandaag wordt het verleden tastbaar op plekken waar ooit hevig is gestreden. Elke bunker vertelt zijn eigen verhaal over de oorlog, lokale gidsen vertellen de verhalen van bezetting, verzet en bevrijding.

In Zeeland, the 'Slag om de Schelde' plays an important role. This took place from the beginning of October to 8 November 1944 and was one of the heaviest battles on Dutch territory. The Allies had already conquered the port of Antwerp, but the access via the Western Scheldt was still in the hands of the Germans. Only after weeks of heavy fighting - especially on Walcheren - the waterway was cleared. This was of great importance for the supply of troops and equipment to Germany. The victory at the Scheldt was therefore a decisive moment in the liberation of Western Europe. Today, the past becomes tangible in places where fierce fighting once took place. Each bunker tells its own story about the war, local guides tell the stories of occupation, resistance and liberation.

BURGH-HAAMSTEDE

Bunkerdagtickets (toegang) voor beide bunkers zijn uitsluitend bij de Vleugelbunker te koop.

Bunker day tickets (admission) for both bunkers can only be purchased at the 'Vleugelbunker'

1 COMMANDOBUNKER 117A 'VLEUGELBUNKER'

Moolweg

GPS: 51.698333, 3.73122

De bunker werd in 1943 gebouwd als commandopost en heeft een oppervlakte van 24 x 14 meter met daarin 15 vertrekken. De muren zijn gemaakt van 3 meter dik beton en de bunker heeft 2 ingangen. Deze ingangen werden verdedigd door een zware mitrailleur.

De koepel die boven op de bunker staat is een observatiekoepel van het type 486P2. Achter de bunker is een uitzichtpunt te vinden. Een trap leidt naar een plateau dat een weids uitzicht biedt op de omringende Zeepeduinen.

The bunker was built in 1943 as a command post and is 24 x 14 meters, containing 15 rooms. The walls are made of 3-meter-thick concrete, and the bunker has 2 entrances. These entrances were defended by heavy machine guns. The dome on top of the bunker is an observation dome of type 486P2. Behind the bunker, an observation point can be found. A staircase leads to a platform that offers a panoramic view of the surrounding Zeepeduinen.

Parkeren langs de weg bij de bunkers is zeer beperkt. We adviseren om te parkeren in Burgh-Haamstede, bijvoorbeeld bij parkeerplaats Kriekemeet, en vanaf daar te voet naar de bunkers te gaan.

Parking along the road close to the bunkers is very limited. We advise to park in Burgh-Haamstede, for example at parking lot Kriekemeet, and walk to the bunkers from there.

2 HOSPITAALBUNKER 118A

Nieuwe Weg

GPS: 51.70119, 3.73908

Het bunkertype 118a Sanitätsunterstand was een bomvrije hospitaalbunker waar in totaal 30 gewonden konden worden verzorgd. De bunker was als het ware in twee delen gedeeld waarvan het linkerdeel was bestemd voor de 'normale' gewonden en het rechterdeel speciaal was ingericht voor gewonden die tijdens een gasaanval besmet waren geraakt. Tegenwoordig wordt de bunker gebruikt door de brandweer en tijdens Bunkerdag geven de leden van de jeugdbrandweer een rondleiding door de bunker.

The bunker type 118a Sanitätsunterstand was a bombproof hospital bunker where a total of 30 wounded could be cared for. The bunker was divided into two parts, the left part being intended for the 'normal' wounded and the right part being specially designed for wounded who had been contaminated during a gas attack. Nowadays the bunker is used by the fire brigade and during Bunker Day the members of the youth fire brigade give a tour of the bunker.

DISHOEK

De parkeerplaats bevindt zich aan het einde van de Verlengde Dishoekweg.

The car park is located at the end of the Verlengde Dishoekweg.

Om het Bunkercomplex te bezoeken kun je de auto (betaald) parkeren op de grote parkeerplaats van Dishoek. Vanaf daar is het 5 minuten lopen. Parkeren langs het schelpenpad in de duinen is niet toegestaan en levert een boete op.

To visit the bunkers, you need to park your car (paid) at the large Parking of Dishoek. From there it is a 5 minute walk to the complex. Parking along the shell path in the dunes is not allowed and will result in a fine.

Je kunt hier de tickets uitsluitend met contant geld betalen. Om de bunkers te bereiken moet je een lange trap op en een stukje door het duinzand lopen.

You can only pay for the tickets with cash here.

To reach the bunkers you have to climb a long staircase and walk a bit through the dune sand.

1 MANSSCHAPPENBUNKER 622

Dishoek 23

GPS: 51.477451, 3.515743

Aan de buitenkant van deze manschappenbunker zie je nog goed de schade van een 'Typhoon raket' en de inslag van 20 mm granaten van een boordgeschut van een vliegtuig. De bunker heeft flink onder vuur

gelegen. Obergefreiter (korporaal) Hein Höfel heeft in deze bunker gelegerd gezeten en is hier ook geëxecuteerd. Na de gevechten in november 1944 zijn namelijk spullen gevonden, waaronder een aantal persoonlijke eigendommen van deze militair. De bunker is vanbinnen in goede conditie; er is alleen geen licht. Neem dus zelf je zaklamp mee!

On the outside of this bunker you can still clearly see damage from a 'Typhoon' rocket and 20mm bullet holes from an aircraft gun. A certain Hein Höfel was most likely stationed here as, after the fighting in November 1944, various items were found, including a number of personal items belonging to this soldier. He was also shot here. The bunker is in good condition inside but there is no light. Make sure to bring your own flashlight!

2 HOSPITAALBUNKER M159

Dishoek 23

GPS: 51.474485, 3.518532

Dit is de enige Hospitaalbunker van het type M159 die in Nederland te vinden is. Je hoort het bijzondere verhaal van de Britse arts die een Duitse soldaat hielp.

This is the only type M159 hospital bunker in The Netherlands and played a significant role during the war. You also find here the extraordinary story of the British doctor who helped a German soldier.

3

MUNITIEBUNKER M145

Dishoek 23
GPS: 51.475648, 3.517223

Bijzonder is dat in deze bunker nog veel teksten op de muren te vinden zijn over de munitiesoorten die er opgeslagen lagen.

This bunker was an ammunition store and you can still see lists of types of ammunition that were kept here noted on the walls.

FLITS LEZINGEN: DE ENIGMA

De cryptomachine Enigma kreeg een grote bekendheid in de Tweede Wereldoorlog. Jarenlang was het een geheim apparaat. Het kraken van de codes die door de machine gebruikt werden was een keerpunt in de oorlog. Tijdens een korte lezing hoor je meer over hoe de Enigma werkte en hoe hij is gekraakt. Er is een echte Enigma type M4 aanwezig en voor kinderen is er een replica aanwezig waarmee zij een stuk geheimschrift kunnen ontcijferen.

The Enigma cryptographic machine became famous during the Second World War. For many years the Enigma was a top-secret device. It marked a turning point in the war. How did it work? How were the messages sent and how was the Enigma cracked in the end? On Bunker Day, there will be an Enigma type M4 demonstrated. For children there will be an electronic replica on which they can decipher a piece of code.

4

MANSCHAPPENBUNKER 622

Dishoek 23
GPS: 51.476035, 3.517073

Een jachtvliegtuig van het type Typhoon heeft op 1 november 1944 twee raketten afgevuurd. De inslagen zijn nog altijd duidelijk te zien op de bunker, evenals de inslagen van automatische vuurwapens bij de ingang.

This battery took a beating, sustaining quite a lot of damage, during heavy fighting on November 1st 1944. A Typhoon fighter plane fired two missiles at the bunker during the battle and the impact sites can still be seen clearly today. You can also see damage from when commandos fired automatic weapons on the 2 entrances.

5

MANSCHAPPENBUNKER 622

Dishoek 23
GPS: 51.476730, 3.517159

Deze manschappenbunker is nog helemaal gaaf en onbeschadigd. Bij de ingang zie je de originele nummering van de bunker. Ook bijzonder is dat voor de bunker een pruimenboom staat, geplant door een Duitse soldaat.

This bunker, is still completely undamaged and intact. The original bunker number can still be clearly seen by the entrance. Another significant thing about this bunker is the plum tree near the entrance. It was planted by a German soldier and produces bags full of plums each year.

6

MUNITIEBUNKER M145

Dishoek 23
GPS: 51.477451, 3.515743

Deze bunker heeft flinke schade aan de buitenkant, ontstaan door een proefexplosie die bedoeld was om de bunker te slopen. Op de muren van de bunker staan teksten geschilderd die verwijzen naar de munitie die in deze ruimte heeft gelegen.

In de Koude Oorlog had de batterij Dishoek gedurende 30 jaar een functie als Oorlogs Hoofdkwartier (OHK) voor de Marine en de NAVO. In deze bunker wordt hier aandacht aan geschonken. Ook is hier een uitleg over de Mijnen Uitkijkdienst (MUD).

This bunker has suffered a lot of damage on the outside, but in contrast to the barracks bunker, the damage was not caused by missiles, but by a test-explosion that was meant to demolish the bunker. Lists of the munitions that were previously stored in the bunker - like light grenades - are still visible on the walls.

During the Cold War, the Dishoek battery served as War Headquarters (OHK) for the Navy and NATO for 30 years. This bunker pays attention to this story. There is also an explanation of the Mine Lookout Service (MUD)

VIER DE VRIJHEID

RE-ENACTMENT

Op het terrein zal een re-enactment groep aanwezig zijn die Nederlandse commando's uitbeeldt.

A re-enactment group will be present on the site, portraying Dutch commandos.

DEMONSTRATIES ZENDAMATEURS

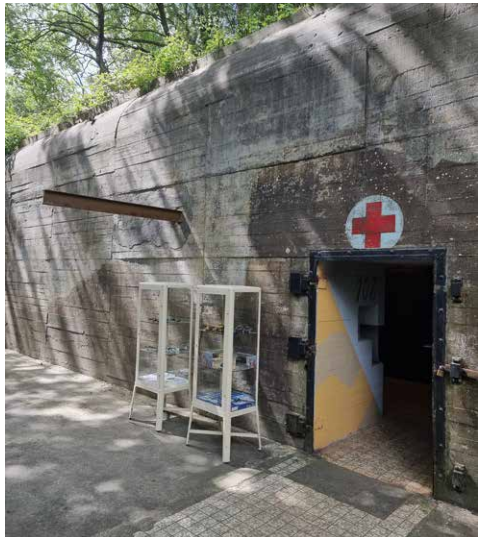
De zendamateurs houden een velddag vanaf het complex en maken contact met andere bunkerlocaties.

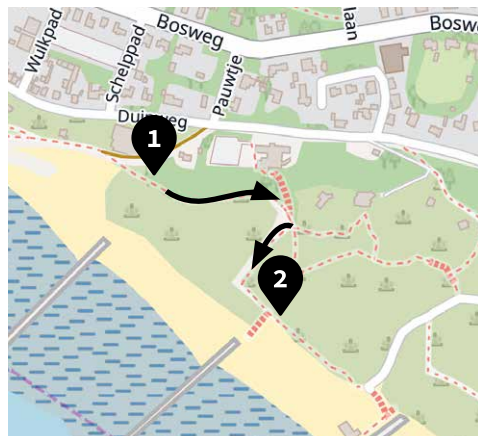
The radio amateurs will hold a field day from the complex and make contact with other bunker locations.

SPEURTOCHT VOOR KINDEREN

Voor kinderen is er een speurtocht gemaakt! Haal het opdracht papier op bij de ingang en ga op onderzoek uit in de bunkers. Kun je alle antwoorden vinden? Als alles is ingevuld kun je een beloning ophalen.

A treasure hunt has been created for children! Pick up the assignment paper at the entrance and go on an investigation in the bunkers. Can you find all the answers? If everything is filled in, you can collect a reward.

1 BUNKERMUSEUM ZOUTELANDE

Duinweg 40
GPS: 51.498248, 3.490775

In de duinen van Zoutelande liggen een personeelsbunker (type 502) en een observatiebunker (type 143). In beide bunkers is het Bunkermuseum Zoutelande gevestigd.

Het personeelonderkomen heeft de officiële benaming 'Regelbau 502 Doppelgruppenunterstand'. Het was een bunker voor 20 soldaten. De wanden en het dak zijn twee meter dik, waardoor deze bunker de inslag van een bom kon weerstaan.

In the dunes of Zoutelande there is a type 502 barracks bunker and a type 143 observation bunker. The Bunkermuseum Zoutelande is located in both bunkers.

The staff accommodation's official name is 'Regelbau 502 Doppelgruppenunterstand'. It was intended for 20 soldiers. The walls and roof are two metres thick, making this bunker able to withstand the bomb impacts.

Om Bunkermuseum Zoutelande te bezoeken kun je (betaald) parkeren aan de Duinweg en omliggende straten. De eerste bunker, personeelsbunker (type 502), is goed te bereiken via een verhard pad. De tweede bunker, observatiebunker (type 143) is te bereiken via een steile trap door het duin en is daarom niet geschikt voor bezoekers die slecht ter been zijn.

To visit Bunkermuseum Zoutelande you can park (paid) on Duinweg and surrounding streets. The first bunker, personnel bunker (type 502), is easily accessible via a paved path. The second bunker, observation bunker (type 143) can be reached via a steep staircase through the dune and is therefore not suitable for visitors with walking difficulties.

De bunkers zijn ingericht met informatiepanelen, vitrines met vele vondsten en tonen het leven in de bunker.

The bunkers are furnished with information panels, display cases with many finds and show life in the bunker.

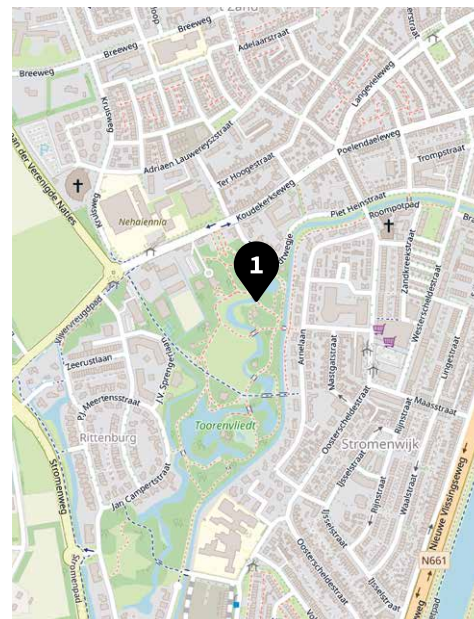
2 OBSERVATIEBUNKER TYPE 143

Duinweg 40
GPS: 51.498248, 3.490775

De observatiebunker werd op het hoge duin gebouwd, waar vandaan de Duitsers niet alleen een uitstekend uitzicht hadden over de Scheldemonding en de stranden, maar tevens over het gehele eiland Walcheren. De bunker heeft een 20-ton zware pantserstalen waarnemingskoepel die in het dak geïntegreerd was. Met een periscoop in de koepel kon het omliggende gebied geobserveerd worden.

De bunker is te bereiken via een hoge trap het duingebied in.

The observation bunker was built on a high dune, from which the Germans not only had an excellent view of the Schelde estuary and the beaches, but also over the entire island of Walcheren. The bunker has a 20-tonne armoured-steel observation dome integrated into the roof. The surrounding area could be viewed using a periscope in the dome.

1 BUNKER 618

Park Toorenvliedt
GPS: 51.490585, 3.598373

Toorenvliedt is nog het enige intacte divisiehoofdkwartier in Nederland en het meest complete binnen de Atlantikwall. Vandaag de dag resteren er nog 11 bunkers (7 bomvrije en 4 lichtere bunkers): 3 commandoposten, 7 personeelonderkomens en een voor Nederland unieke verbindingspost, type 618. Ook in internationaal verband is de 618 een zeer zeldzaam ontwerp (nog ca. 5 exemplaren resteren). De 618 is de laatste jaren gerestaureerd en deels authentiek ingericht.

Toorenvliedt is the only intact divisional headquarters in the Netherlands and the most complete one within the Atlantic Wall. Today, there are still 11 bunkers (7 bombproof and 4 lighter bunkers) - 3 command posts, 7 staff shelters and a type 618 communications post that is unique to the Netherlands. The 618 is also a very rare design internationally speaking; only about 5 examples still exist. It has been restored in recent years and has been partly staged using authentic items.

VIER DE VRIJHEID

Stichting Bunkerbehoud bundelt de krachten met Oorlogsmuseum Gdynia uit Axel, zij laten militaire voertuigen en materieel zien. Museum Wings to Victory vertelt over de luchtoorlog in Zuid-West Nederland. En twee radiozendamateurs gaan met morsecode, een radio en een digitale Enigmamachine aan de slag.

During Bunker Day, the Stichting Bunkerbehoud joins forces with the Gdynia War Museum from Axel, they show military vehicles and equipment. The Wings to Victory Museum tells about the air war in the South-West of the Netherlands. And two radio amateurs get to work with Morse code, a radio and a digital Enigma machine.

1 MG-BUNKER TYPE R630
Tweede Binnenhavenweg 33
GPS: 51.446794, 3.586418

Deze bunker lag jarenlang verstopt onder het zand. Hierdoor is een geschiedenis van vernieling en graffiti bespaard gebleven. De oorspronkelijke Duitse opschriften zijn soms nog te lezen.

Het gaat hier om een MG-bunker van het type R630. MG staat voor machinegeweer. Vanuit de bunker bestreek het geweer het kanaal, de Scheldewerf en de brug naar de werf. Binnen vind je meerdere kamers. De grootste ruimte was het slaapvertrek van zes soldaten. Vanuit deze kamer kun je een kleine munitieruimte met periscope betreden. Daarachter bevindt zich de gevechtsruimte. Hier stond een mitrailleur opgesteld achter een dubbele pantserstalen plaat. In het beton zijn nog sporen van beschieting te zien. De bunker is flink onder vuur genomen door de geallieerden.

This bunker lay hidden under the sand for years. This protected it from potential vandalism and graffiti. The original German inscriptions are still legible here and there. This is a type R630 MG bunker, in which MG stands for machine gun. Positioned at the bunker, the weapon was able to cover the canal, the Scheldewerf and the bridge to the wharf. There are several rooms inside, the largest being the sleeping quarters for 6 soldiers. Via this room, access can be gained to a small munitions room with a periscope. Behind that, we find the combat area, where the machine gun once stood behind a double-armoured steel plate. Traces of bombardment can still be seen in the concrete from when allied forces attacked the bunker.

VIER DE VRIJHEID

BEVRIJDINGSFEEST

Bij de MG-Bunker, staat het programma vandaag in het teken van de bevrijding! We herdenken en vieren samen de bevrijding van Nederland in 1945, waarbij er een einde kwam aan de Tweede Wereldoorlog.

Er zijn tijdens Bunkerdag re-enactors, acteurs verkleed als soldaten uit de Tweede Wereldoorlog aanwezig. Ook zullen er demonstraties worden gegeven door radio-amateurs. Er zijn diverse informatieborden over de bunker en over de bevrijding en er liggen verschillende boeken.

Ook is er een foodtruck met poffertjes, friet en snacks. Je kunt hier lekker even zitten en bijkomen tijdens Bunkerdag!

LIBERATION PARTY

At the MG-Bunker, today's program is all about liberation! Together we commemorate and celebrate the liberation of the Netherlands in 1945, which ended the Second World War.

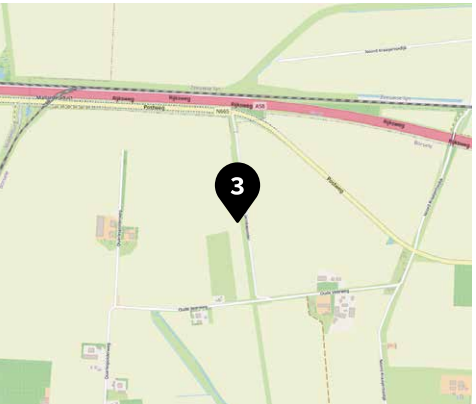
During Bunker Day, there will be re-enactors, actors dressed as soldiers from the Second World War. There will also be demonstrations by radio-amateurs. There are various information boards about the bunker and the liberation, and there are various books.

There is also a food truck with mini pancakes, fries and snacks. You can sit here and relax during Bunker Day!

2 OBSERVATIEBUNKER ORANJEMOLEN
Oranjedijk Vlissingen,
ter hoogte van de Oranjemolen
GPS: 51.440333, 3.580638

Deze observatiebunker van het type 143 vind je bij de Oranjemolen in Vlissingen. Hij is gebouwd in 1943 als waarnemingspost voor een artilleriebatterij. Bij de dijkverzwaring in 2001 is de bunker toegankelijk gemaakt en voor publiek ontsloten. De bunker is volledig gerestaureerd inclusief de originele periscope. Op 1 november 1944 landden de geallieerde commando's op het naastgelegen slikhaventje om vanuit daar hun operatie te vervolgen en Vlissingen te bevrijden.

This type 143 observation bunker can be found at the Oranjemolen in Vlissingen. It was built in 1943 as an observation post for an artillery battery. The reinforcement of the dike in 2001 also saw the bunker made accessible to the general public. The bunker has been completely restored including the original periscope. On November 1st, 1944, Allied commandos entered the neighbouring harbour moving on from there to liberate Vlissingen.

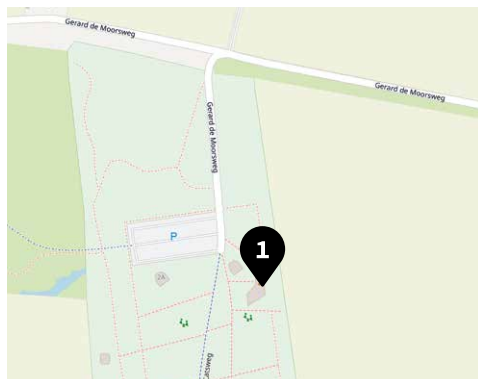

3 STUTZPUNK SCHARNHORST 3
Zeedijk van de Jacobpolder, Lewedorp
GPS: 51.50107, 3.71907

In het kader van 80 jaar Slag om de Schelde is voor openstelling van deze bunker aan het begin van de Sloedam gekozen. Het is een versterkt veldwerk manschappenonderkomen voor het onderbrengen van tien militairen. Zij behoorden tot het stuk 2 cm geschut waarvan de betonnen opstelling en de munitie opslag aan de bunker te vinden is.

Because of '80 years Slag om de Schelde', it was decided to open this bunker at the beginning of the Sloedam. It is a reinforced field work shelter for ten soldiers. They belonged to the 2 cm gun, the concrete position and ammunition storage can be found at the bunker.

1 STUTZPUNKT GROEDE

Gerard de Moorsweg 4
GPS: 51.387118, 3.495370

Als soldaten van de Canadese zevende Infanterie brigade op 25 oktober 1944 de omgeving van Groede bevrijden, stuiten zij tot hun verbazing op een goed gecamoufleerd Duits 'bunkerdorp', onderdeel van de Atlantikwall. De elf bunkers hebben daken, opgeschilderde deuren en ramen of zijn alledaags gecamoufleerd. Dit is nog goed zichtbaar. In de hospitaalbunker zijn de bijzondere fresco's op de plafonds goed bewaard gebleven.

Groede Podium is een verrassend groen speel- en bunkerpark waar oorlogsverhalen op een speelse, maar respectvolle, manier tot leven komen. Het park is dagelijks gratis toegankelijk. De bunkers uit 1942 zijn als stille getuigen van de Tweede Wereldoorlog een belangrijk onderdeel van het park en vragen erom op ontdekking te gaan.

When soldiers of the Canadian 7th Infantry liberated Groede and the surrounding area on October 25th 1944, they were surprised to find a well-camouflaged German bunker 'village'; part of the Atlantic Wall, just outside the village. The 11 bunkers have roofs, painted doors and windows or are otherwise camouflaged to appear everyday.

Groede Podium is a surprisingly green play and bunker park where war stories come to life in a playful, yet respectful way. The park is free to enter daily. The bunkers from 1942 are silent witnesses of the Second World War, an important part of the park and ask to be explored.

RONDLEIDINGEN / TOUR

Tijdens de Bunkertocht van circa één uur vertelt onze gids hoe 250 Duitse militairen tijdens de oorlog op deze plek hebben gewerkt en geleefd. Een aantal bunkers zijn van binnen te bewonderen en anderen zijn alleen van buitenaf te bewonderen. Neem een zaklampje mee, want dat maakt de ontdekkingstocht compleet! Schrijf je in voor de rondleiding via www.bunkerdag.nl.

During the Bunker tour of approximately one hour, the guide will tell you how 250 German soldiers worked and lived at this location during the war. A number of bunkers can be seen from the inside and others can only be admired from the outside. Bring a flashlight, because that makes the discovery tour complete! Register for the tour at www.bunkerdag.nl.

VOOR KINDEREN / FOR KIDS

Groede Podium is een perfecte locatie voor wie er met het gezin op uit trekt tijdens Bunkerdag. Er is namelijk een springweide, kinderboerderij, hertenpark en waterkamer. In Het Hoofdkwartier kan een hapje en drankje genuttigd worden.

On Bunker Day, Groede Podium is a perfect destination for the whole family. There is a jumping field, petting zoo, deer park and water room. Visitors can also enjoy food and beverages in Het Hoofdkwartier.

CAMERONE

Tijdens Bunkerdag is er ook het festival Camerone bij Groede Podium. Hier zie je militaire voertuigen en een kampement, waar acteurs in de vorm van re-enactment soldaten naspelen.

During Bunker Day there is also the Camerone festival at Groede Podium. Here you can see military vehicles and a camp, where actors reenact soldiers.

BEZOEKATLANTIKWALL.NL

Ontdek verborgen bunkers

De bunkers langs de Nederlandse kust maken onderdeel uit van de Atlantikwall. Ze vertellen het verhaal van de bezetting, evacuatie, bombardementen en, uiteindelijk, vrijheid. Ontdek de geschiedenis. Stap in het verleden. Bezoek de bunkers van de Atlantikwall het hele jaar door. Ga naar bezoekatlantikwall.nl voor een overzicht van bunkers en activiteiten.

ATLANTIKWALL
bezoekatlantikwall.nl

De Bunkerdag wordt mogelijk gemaakt dankzij de hulp en inzet van vele vrijwilligers, stichtingen en bunkerorganisaties en een financiële bijdrage van:

Kaarten: © OpenStreetMap-auteurs